

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ק'עו'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

ט"ז - כ"ב ניסן תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1011 41 Street
Brooklyn NY 11219
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגראוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

צו הערן די
הערליכע שיעורים
פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

181 Huschke Rd.
Liberty, NY 12747

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

יבמות. החולץ ליבמתו - פרק רביעי דף מא עמוד א - מותן מהדרת "אבן ישראל - (שטיינזליץ)" תוספת

1 הך דאולא בהדה לבי דינא - פירש בקמטוס: כבלאה חולצת מוליכה רחל אחותה עמה
2 לביה דתי, ואיכא דסביר שרחל חלצה ולחכי סדרה עם ערחה. אפילו שתוין נשואות
3 לנכרי, דאינו סביר שרחל וערחה נשי אחיו היו, ושירי לורח לרדל. ותימה גדולה פירש
4 דאז תנן במתניתין: ובאחותה מן שדיא קיימת. הלא מתח - שריא ותנן מני לטמן (מטא).
5 חלץ לה ומה מותר באחותה. ואמאי? הא סביר

6 חולצת לחולצת נסיב
7 **משנה** בה מייבימת - רודיא לה אחת
8 לחולצת. ומיהו, מוליכה לה מפטרה.
9 דמדאורייתא רמאי קיימת, ואף על גב דאחותה
10 קיימת. דאחותה חולצת אינה אלא מדרבי
11 סופרים. וכן הפגש - במערה בני מאי קיז?
12 פטרה - חלץ מן החולצת, דרודינא משום אחת
13 אשה. והאיל ואשתו קיימת. ואחת גרשה
14 מדברי תורה, רמב"ם וקראי יחי' - עליה כהידי
15 - כל שבחיה. שומית' נבם שקדי - אחד מן
16 האוחז את אחותה לאחר שפלה זו לפניהם.
17 והחוקק לכולו. הימן - מלכות. דקא פגנת
18 באחות וקדיה. עדי שיעשה פטשה - שיבטנו
19 האוחז את היבמה או חולצת. ותקע וקדח
20 מניח. מתה היבמה יבטם את אשה - דאפילו
21 נכסה ומתח - מותר באחותה. מת היבם - ולא
22 נותר לה און אלה. ואת אשת אחיו בחליצה
23 - אבל יבמה לא. דאחות גרשהו יחי'
24 **גמרא** הלכך סביר יתווח - ריש זיקה
25 ואלימא למיטרא עליו. מתו ביבמות
26 - מי אמרינן? כיון דמתח - פקע איסור אחת
27 אשתו. ושריא. או דלמא. ואף על גב דפקע אחת
28 אחת אשה. טק עליה באיסור אשת את. הודיא
29 ונאסרה עליו שעה אחת בשעה שהיתה וקדיה
30 ליבם. ואין אני קורא בה 'במבט יבא גרעיה' -
31 חיי דיא כאשת אח שיש לה בנימ. ואסרה
32 עלמית עליו. מאי פקעא ריה - רישו, יחי'
33 נאסרה עליו שעה אחת כשהיתה - שעה
34 נפילתה. נאסרה - כשקדשה זה אחותה. ואחי
35 כס בת אחיו - חגיגה תפלה אחותה. ואסרה
36 לראשונה עליו משום אחת וקדיה. ואף על גב
37 דעבי בה מאמר. כותנן בפרק 'איבעיה אחין'.
38 בית בלה אומרים: איר לו על אשתה. ואיר לו על
39 אשת אחיו. ואחר כך מטה אשתו לו שני אחיו
40 - ונאסרה בעלת מאמר. ורבי אלעזר יחי' -
41 בפרק 'בית שטאי': המגיש את האשה והחזירה
42 - מותרת ליבם. רבי אלעזר גרשה. והואיל
43 ועמדה עליו שעה אחת באיסור גרעיה - את
44 דבשעת נפילה לא איתחאה - דמקמי נפילה
45 איסרתי עליה. מתה יבמות - אמרינן אחת
46 יבמות קאי. חולצת - בשמואל רב דא. ספק
47 באן לא פליגי רבנן עליה דרבי אלעזר - בפרק
48 'בית שטאי' אלא נבי מנרש אשת החזירה
49 משום הנפילה ואילך לא איתסרא עליה.
50 ואיסור שבחיה אחיו לרא מתני. השתא. וליכא
51 למישר אן את קורא בה בשעת נפילה - ולא
52 בשעת נפילה. והאי. אבל בביריתא דמקדש
53 אחת יבמה. ומנפילה ואילך איתסרתי עליה.
54 דחי אן את קורא בה בשעת תקת יבום יבמה
55 יבא עלידו. לא פליגי. **משנה** לא תחלוץ -
56 מנרש טעמא בגמרא. בתולות ובעולות אירוסות
57 ונשואות - בגמרא בני מאי הפרש איכא בין
58 בתולות לאירוסות. בין נשואות לבעולות? הנשואות

1 חך דאולא בהדה לבי דינא - כבלאה חולצת מוליכה אחותה עמה לבי דיין, וכול'
2 עלמא לא יעדי דו מניזוי יבמות, ואיכא דסבר לרדחל חלץ. וכי נסיב עת רחל, דרודיה
3 ערת קרובה לחולצת, אמרי' ערת לחולצת נסיב. דאינו סביר שרחל וערחה נשי אחיו היו,
4 שרתי ערה לרדל. ואי רחל אולא בהדה לבי דינא - כשהיבמה חולצת אן ערחה חולצת
5 עמה. הלכך, כן נסיב אחת ערה - לא אמרינן

6 הך ד'אולא בהדה לבי דינא - ג'ורו בהו ברנן, האי ד'נא
7 **אולא** בהדה לבי דינא - לא ג'ורו בהו ברנן.
8 **משנה** בחולץ ליבמתו, ונשא אחיו את אחותה, ובת
9 חולצת ולא מתביבמתו, וכן מתביבש את אחתו, ונשא
10 אחיו את אחותה ומת - הרי זו פטורה. שמירת יבם
11 שקדוש אחיו את אחותה, משום רבי יהודה בן בתירא
12 אמרו: ואמרי' לו: המתן עד שיעשה אחיד משעשה.
13 חלץ לה אחיו או נקטה - יבטם את אחתו. מתה
14 היבמה - יבטם את אחתו. מת יבם - ויציא את אחתו
15 בגמ', ואשת אחיו בחליצה. **גמרא** מאי 'ובן'? אימא:
16 אחת
17 **הלכה** פדרי' רבי יהודה בן בתירא. איבעיא להו:
18 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
19 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
20 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
21 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
22 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
23 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
24 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
25 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
26 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
27 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
28 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
29 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
30 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
31 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
32 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
33 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
34 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
35 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
36 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
37 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
38 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**
39 **מיהו** יבמות? רב רבי חיננא דאמרי' **היא**

1 אפילו תימא ברנן, עד פאן לא קמפליגו ברנן עליה דרבי אלעזר - אלא משום דמפליג
2 ואילו לא מיתסר עליהו, אבל תיאך איתסר - אפילו ברנן מודו: **משנה** היבמה לא תחלוץ
3 ולא תתיבש עד שיש לה שלשה ימים. וכן כל שאר הנשים לא יתאסרו עליה. ונשא את
4 שדויה ליה ונשא את אחת בתולות אחת בעולות, אחד הנרשות ואחד אלמנות, אחד
5 נשואות ואחד ארוסות. רבי יהודה אומר: הנשואות יתאסרו, והארוסות ינשא, חוץ מן
6 הארוסות שבהיודת, מפני שלום ג' בה. רבי יוסי אומר: כל הנשים יתאסרו, חוץ מן האלמנה,
7 מפני

אמאי

1 אמאי
2 אמאי
3 אמאי
4 אמאי
5 אמאי
6 אמאי
7 אמאי
8 אמאי
9 אמאי
10 אמאי
11 אמאי
12 אמאי
13 אמאי
14 אמאי
15 אמאי
16 אמאי
17 אמאי
18 אמאי
19 אמאי
20 אמאי
21 אמאי
22 אמאי
23 אמאי
24 אמאי
25 אמאי
26 אמאי
27 אמאי
28 אמאי
29 אמאי
30 אמאי
31 אמאי
32 אמאי
33 אמאי
34 אמאי
35 אמאי
36 אמאי
37 אמאי
38 אמאי
39 אמאי
40 אמאי
41 אמאי
42 אמאי
43 אמאי
44 אמאי
45 אמאי
46 אמאי
47 אמאי
48 אמאי
49 אמאי
50 אמאי
51 אמאי
52 אמאי
53 אמאי
54 אמאי
55 אמאי
56 אמאי
57 אמאי
58 אמאי
59 אמאי
60 אמאי
61 אמאי
62 אמאי

יבמות. החולץ ליבמתו – פרק רביעי דף מב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזלץ)

רש"י

תוספות

1 רבי יוסי אומר כל גנישת תארוס – בעירובין (מ.א.) פירש בקונטרס דאפילו ארוסת דוקא
2 תארוס, אבל עשאו – לא, דגור רבי יוסי ארוסה אטו נשואה. ואן נראה. דאי גרס
3 בברייתא דרדפה רבי יוסי מתיר לארוס ולנשא מיד – אם כן קשיא דרבי יוסי אררבי יוסי,
4 דרבא נז אפילו ארוסה אטו נשואה, לא כן רדפה ליה למיגז נשואה דרופה אטו שאניה
5 רדופה ואפילו גרס בברייתא דרדפה רבי יהודה
6 – מכל מקום עשאו. והדיב מוכח בפליג ימי
7 שהוציאנו. ונבאר דהיודא פליג עליה
8 מברייתא דרדפה, ותנא קמא דמתניתין הוא רבי
9 מאיר ולמא רבי מאיר דרדפה הוא רבי יוסי
10 ומתניתין, דלא שרי אלא לארוס, אבל לנשא –
11 לא, והרביית להמתין שלשה חדשים אפילו רבי
12 מנאי, דהיינו טעמא. אבל לארוס – מיד שרי.
13 ואף על גב דקנינא עריכות אפילו רבי יוסי
14 קתיי בפיר' ארבעה אתיין (בבבא בתרא, ג) גבי
15 נידת ושביח ואנסה ופתחה עריכות להמתין
16 טמא, דרבי רבי יהודה. ועל כרחי דהיינו דוקא
17 לנשא, דלארוס לאמתין נשואה שרי הכא נבי
18 יהודה. ועדי: הדיב מוכח בעבא דהרבי ביה רבי
19 חזקן ממתינין דרבנאי. דקנינין כולן עריכות
20 לתמות. ולמא נשואה קאמא, אבל לארוס שרי
21 ונראה כמז' שפירש שרין און. דרבי יוסי שרי נמי
22 ארוסה לעילא, ולא פליג אבי יהודה אלא
23 באיבול ליהודה. ומידה, מה שהביא ראה
24 דשמעיון לרבי יוסי דמיקל בהבחה פני מרבי
25 יהודה בסוף פרק ארבעה אתיין (שם) – אנה
26 ראה, ודלמא ביעורא ואנסה מיקל, (שם)
27 והמתכחט אלעא תחברב, בדאמתיין לעיל (ה.א.)
28 אבל לעולם גז ארוסה אטו נשואה. ומברייתא
29 דרדפה רבי יוחנן יכול לדרקא אי גרס בה רבי יוסי,
30 דלא גז אפילו נשואה אטו רדפה אטו ארז דרדפה
31 – כל שכן דלא גז ארוסה אטו נשואה. והא
32 דרסוקי רבי יוחנן כרבי יוסי, ולא קטיי רבי יהודה.
33 כין חשבושין – מישם שבא לפסק רבי יוסי
34 גם באיבול. או נקט רבי יוסי כדפירש בקונטרס
35 מישם דרמיקון קמי, ואם האמר: שבמיה נבאר
36 (לקמן ג.) אטא רבי יוסי אומר כל הגנישת
37 נישאו, ופרקי: תלית ליה לרבי יוסי דתברתינו וכו'
38 קשיא ליהו נישאו דכל הגנישת לאו דוקא,
39 דארוסת דרדפה קאי, ולא אנשואה. דבעריקא
40 נני לאו דכל דוקא, ולא דכל קאי אלא
41 אנשואה, דארוסת שרי אפילו לנשא ורש לומר:
42 דלא דמי, דהשתא הוא כל דוקא, וקאי שפיר כן
43 אארוסת כן אנשואה, אלא שהדוק דבשעת
44 תארוס – אין, נישאו – לא, לא קאי אגל נשים
45 אלא אנשואה לוד. אבל פשטא דמתניתין אכל
46 שרי קאי. אבל קשה לרבינו עמ. דקנינין לקמן
47 בברייתא: וכולן לא ינשאו עד שיהו כל שלשה
48 חדשים. ופשטא אפילו ארוסת ממי כל חדשים.
49 ודחוק דחלק בין וכולן לכל הגנישת. ואמר רבינו
50 מה: גרס בברייתא דרדפה רבי יוסי מתיר
51 לארוס, ולא גרס לנשא. ונז רבי יוסי ארוסה אטו
52 נשואה. והדוק הוא למותק הספירם. וברבולו גרס
53 לנשא. ודקא, דלארוס אפילו נשואה שרי. **הלכה**
54 רבי יהודה – הלכה כרבי יהודה. רבי יהודה רבי יוסי – הלכה כרבי יוסי, אין ערוך לומר רבי מאיר רבי יוסי – הלכה כרבי יוסי. ודיחיל וליתניו לרבי יוחנן לנשא
55 רבי יוסי, אף על גב דהיודא פליג עליה. או גרס הלכה כרבי יהודה – שפיר אינו ערוך לפסוק הלכה כרבי יהודה, אלא פוסק מרבי יוסי פליגי עליה. **סתם** הוא רבי מתיקא רבי – אה
56 תאמר: אין תאמר יתר ברש שמכח כתיב (א.ב.) בני שבח סתם לן אבא רבי שמעון. דתני: מתחבין הדולקין כן. אף על גב דפליגי רבי יהודה בספא, וקאמר אבי לאו יהושע מרבי סתם וכו'
57 ויש לומר: דנדי דלא חשיב סתם גמור – מכל מקום חשיב כרבים לגבי יוד. ואם האמר: בפרק 'המוציא יין' (שבת פ"ד) דמי סבר רבי יוחנן דבר שאין מתכוין אסורי והואמר רבי יוחנן
58 הלכה כסתם משנה, ותני דנדי דחפשי ומסתכ אבל לא סורקו ממי קשיא: דסתמא בניו (מ.א.) ופלוגתא בפרק שרי דביבא (ג.ב.) ובי דקירן וקירין. ורבינו מתיקא בפרק קמא נסתב
59 עבודה דהו (א.ב.) אין דנדי דחפשי ומסתכ לרבי יוחנן אית ליה הלכה כסתם ואודר כן מתולקת – אהא קאמר דברא דנדיא אליפא דרבי אבהו כן ואודר כן מתולקת
60 דאו ויש לומר: דהוא דרבי סתם ואודר כן מתולקת מודה רבי יוחנן דאין הלכה כסתם. אבל בתרי מסבתי – אית ליה לרבי יוחנן דהלכתא כסתם. וטעמא דרבי יוחנן משום דרסתמא אית לן
61 לומר דמתולקת ואודר כן סתם ואלא כן ואודר כן מתולקת. דאין לנו לומר שחזר בו רבי שמעון דרבי עירובין דרבי יוחנן דרבי יוחנן דרבי יוחנן דרבי יוחנן דרבי יוחנן דרבי יוחנן
62 הלכתא כסתם. ואם האמר: דפרק 'ליל גות' (עירובין ג.ב.) פסק רבי יוחנן כרבי שמעון, כין עירובין כין אית עירובין. ופרקי: דאין עירובין וכו' ורבי יוחנן הלכה כסתם משנה ומתיקא דרבי
63 'חולץ' (ש.ע.ט.) והיינו טעמא ואודר כן מתולקת ותייר רבי אבהו אתיין כתיב. ועריק קשיא לרבי יוחנן אינה אלא דלא גז אפילו רבי יוחנן רבי יוחנן רבי יוחנן רבי יוחנן רבי יוחנן רבי יוחנן
64 הצירוף כימי שהוציאנו (שם ט.ה.) וסתם בפרק 'חולץ'. אבל בפרק 'ליל גות' לא פליגי בגיוריה. ומידה קשה. דבסוף פרק קמא נסתב עבודה (ה.א.) כתיב. גבי שכירות בתים. פסק שמואל
65 כרבי יוסי, אף על גב דסתם לן תנא רבי חיי רבי מאיר?

ואי מסיבא דלפא מטיבא – לאור' לידתה. ומיעבר עליה חלבה, וקטלה לברה ברעב.
מפספסא ליה – מפאולתו. לא יבז לה בלל – משום דלא בריה דהא. ולפינייה
חורשים – על שכל ראשון, אשה כושה לבא לית דין – ולתבעו חורשים כשביל בנה.
והורגת את כנה – על כרחו מת בנה בנה ברעב. או נינהו בתולות חי נישא חורשות – הא
חזא דהא, דהדיב משכחת לה בתולה יבמה אם
ארוסתו חבי קאמי – כלומר, לא תני
את אחת. ודשמע תרי מילי, אלא כולה דרבי
קתי. ופרשי קמפרשי אחת בתולות ואחת
בעלות. וכגון שנאמרעלו או נגרשו בין מן
הארוסין, דהיינו בתולות. בין מן העשואין,
דהיינו בעלות. הלכה כרבי יוסי – דשרי
ארוסתו לנישא. והואיל וליבא למיחש לרע
ראשון, ונשואה לארוס. ודא נקט רבי יוסי לרע
רבי יהודה, דהא רבי יהודה מבי שרי ארוסה
לישא בהדיא. אלא משום דרבי יוסי נישוק
עמו. ככלל דהיודא פליג עליה – תנא קמא
דאמר לא נישא ולא ליתמי אחת ארוסת
ואחת בתולות, דאסר אפילו ארוסת לארוס כל
שכן לנישא – היודא חיה. ולא קמא דרבי
היא. וכו' רש"י. אין והתיבא – בניחוח. ורדפה
– רגילה. וגם סתם למיתתו עמדה בבית אביה
וזמן מרובה. וליבא למימר עקרה היא. או
שהיא לא כנה – ולא כשימשה. עקרה – שניק
דחמה, ונטלה האם שלה. אריות – שבעק
אמה לקיחא דהא, ואין לה סימני שרי דרמי. או
שאנה לילד – לאיתניו וסתמא סמא או
חילי. כולן עריכות להפתי – דגורו ונשאה
ראיה אטו ארוסה. כפפתיא דכרמא –
שנשית בכרם ביבנה. מחמת אחת משנה חזר
בעבודת כרמא – שדווי נישבש שורות ארוסת
כעין הברס. לא חש לקימיה – למא שהוא
סוחן ומוציא מפיו, כלומר לירמור. סתם ואודר
כך מתולקת היא – אהא אפילו עלה רבי יוסי
ורבי יהודה. מתולקת ואודר כך סתם – בין
כין סתם אחריה מיד באחד מהם. בין סתם
אחריה כמסתא אודת באחד הסוד. נהן. קין
צמר לעבב דמתולקת כבבא כבבא כביחול'
(ק.ב.) וסתם כבבא מיעטא. ורבי יהודה, כל המשנה
ידו על התחתונה, וסתם לן כרבי יהודה. דאמר.
אם השבח יתר על התיבא כן – הלכה כסתם.
סתם ואודר כן מתולקת – כי מתניתין. פנימין
– מילקט ממנו הלכות מסוקות. הלכה כפלוני
ופלוני.

רבי

פפא ואיתויא רבי יוחנן: מתולקת ואודר כך סתם – הלכה כסתם. סתם ואודר כך מתולקת
- אין הלכה כסתם. מסתמיד ואול רבי אבהו אפתיה דרבי נחום שמעיה. מניקש ואול
הלכתא מנייה. פפא מנייה: מתולקת ואודר כך סתם מאי? אמר ליה: הלכה כסתם. סתם
ואודר כך מתולקת מאי? אמר ליה: אין הלכה כסתם. סתמא דמתניתין ומתולקת כברייתא
מאי? אמר ליה: הלכה כסתם. מתולקת כמתניתין וסתמא כברייתא מאי? אמר ליה:
וכי

1 רבי לא שנה – רבי שסידר את המשנה לא שנהא שתהא משנה, שלא רצה לטותמה.
 2 רבי חייא – תלמידו, נענו לו שחלבה נמוחה, שנתנה בביריאה; שתיים נמאית – חדו
 3 למליחה. אחת טהורה – דלא חזי למידי. אחת בפני עצמה – שאינה תחובה במסרק.
 4 בטאה – שראויה לנה, או למיתוח. לפורש בוריס א וחס וז מוז. אחת מבניתיים – שמכל
 5 שלש הסמכות ניטלה האמנעית – וזו לא חזי.

6 חיה התינוג – אחת ממלימות הלילה.
 7 ושתייהו קעם ע הדיענות. וזו חיצונה
 8 רחבה היא, כיון חיצונה במסרק ש עץ שלטו
 9 – הלכך לא מחיאי בהירושלמי, וטהור, לפלגין
 10 מלקוחם שקרין *עליו לנה – לנקר את דנה.
 11 ולסיחה – לפורש בני, דקודם הדיענים שמתוחין
 12 ערוד כולס אריתם. בטאה – לקמן פריך דהא
 13 תנא רבא במסרק. אחת אחת בפני עצמן נמאית.
 14 ואף על גב דלא חתקתה. וא – דקתני שתיים
 15 טמא בוניחא אמנעיות, דחייב טעם, שתי כנגד
 16 בית ד המסרק, וכבודא אחוה בו מכותות ון
 17 לטרוק. והא – דקתני שלש און שתיים לא –
 18 בביריאה. ולא בחיצונה (ומש), דהא אמרינן
 19 היה חיצונה אחת מן טהור, אלא אתון
 20 המשכות כלפי הדיא, ואינן מכותות כנגד בית
 21 ד המסרק, ולא חזו כולי האי – הלכך שלש
 22 דהא חזו חזו במקעת, אבל שתיים – לא חזו ולא
 23 מדי. וזו שתי אחת, והוא עיקר בוניחא אמנעיות,
 24 – שתי שורות שניים ש למסרק של צריחה,
 25 חיצונה ופנימית. החיצונה – עיקר המלכה
 26 תליה בןן, ופנימית – לקולט הצמר של
 27 יפול והלכך, בחיצונה צריך שלש בפקים אחת,
 28 והפנימית – דין בשתיים. בתייתרו – שנטל
 29 עמה חתיכה עין, והיא נגישה לה בית ד, ואינה
 30 צריכה תיקון אחר, אלא פתא – עבות, וזו
 31 צריכה בית ד, וזו דברי רבי שמעון – ולא
 32 סתמא וזאת. וזו עינין שתיים – כלומר, כך
 33 דתנא רבא, וזו עינין שתיים – רובי – של חדש
 34 ראשון, ורובו של אחרון, ואמנעי שלם. וחלבתא
 35 – מניקה צריחה לחמתן עשרים ארבעה חדש
 36 חזי מיזם שנגדו לו, ואשה שאינה נשקה צריחה
 37 לחמתן שלש חודשים, חזי מיזם נשקה גריבה
 38 ודחי מיזם שנתארסה בו (כל הנשים יתארסו –
 39 אנשואות קאי, חזי מן האלמנה – אתא
 40 לאשמועינן ולא אצארותא ולמישתינה מלישנא.
 41 דגני הבתור רבי יוסי מיקל מפני מבלותה, כדאמר
 42 רביאביבה ארין). קל וחומר – רב חסדא
 43 ממתיה לוד דברי רבי יוסי שאוסר ליארס ממת
 44 אבילות כל שלשים, כדקתני לקמן: כמה איבול
 45 שלח – שלשים יום. כפי שמוך שאסור לכתב –
 46 שבת שלש חשבוע אבל לוחית בתוכה, חתם
 47 ליארס – דאירוסין לאו שמחה נהוה. פוקם
 48 שמתרי לכבם – תוך שלשים יום של אבל,
 49 דאבל אין אסור בחבוסתא אלא שבעה ימים,
 50 דכל שלשים יום גידעין תנן בפקים וזלו
 51 מנולחין (מערע קטן גנא), אבל ביבוס – לא.
 52 דהא הספרות גופה, אי לאו דאתא "פרעי"
 53 "פרעי מתיב" – לא ומחסרה. קודם חופן חזו –
 54 קא סלקא דערק קודם חשעה באב, דהיינו כל
 55 חשבתי שחזי לוחית בתוכה מנעין בו, ופארסין
 56 – דלאו שמחה וזאת, ומצוה עקבדי. וזו גניא
 57 היהא – דמארסין. קודם דקודם – קודם שבת
 58 שלח חשעה באב בתוכה, דהוה חתם לכבם.
 59 אבל לוח חשבתי, כשם שאסור לכבם – אסור
 60 נמי ליארס, וליבא קל דחומר.

1 **במקום** שמתור לכבם – גרסינן, ולא גרסינן לספר. דהא אמרינן (ברושלמי) במערע קטן:
 2 לנדוהן ולחפורת שלשים יום. ודבר רבתי עיקב מנולחניש איבא מתוך טרסא
 3 דאשה מותרת בנטילה שער, וכן איתא בהלכות גדולות, ועוד מציעו לומר: דהוה אילבא
 4 דרבי יוסי קיימי, דשרי הספרות אבל, דהכי כתב בעל הלכות גדולות: כשם שאסור לגלח
 5 במערע כך אסור לגלח בימי אבלו, דברי רבי
 6 יהודה. דרי יוסי מתיב, כל שלשים יום אסור
 7 להספרות, ואזי קנא: אחרי שער אבאלו, ואחרי כל
 8 שער שבו. וכשם שאסור לטוול צפרנים במערע –
 9 כך אסור בימי אבלו, דברי רבי יהודה. רבי יוסי
 10 מתיב. והאשה מותרת בנטילה שער לאחר שבעה.
 11 ומיהו, אין נראה: דשמא אשה, דשריא אבאלו –
 12 שריא ימי בחשעה באב. וכן רבי יוסי, דשרי לספר
 13 באבילות – שרי ימי בחשעה באב, ועוד נראה.
 14 ולדברי רבי יוסי אסור לספר, ורמסחמא יליף "פרעי"
 15 "פרעי" מתיב, וכל ראשו הוא דשריא לגלח –
 16 דתויל אלא לספר – ואם, וכן משמע עובד
 17 הלכות גדולות ושבחות, ואם, וכן לא גרסינן חזק
 18 לספר. דגילוח כל הדיא לא מיקרי סיפה.
 19 **שמותר** – לבס – אחר שבעה תוך שלשים.
 20 דבש ומשמע בפקר קיזלו מנולחין
 21 (מערע קטן גנא), דאבל אסור לכבם כסוהו במים
 22 היינו תוך שבעה, ודוקא נדוהן אסור תוך
 23 שלשים יום, ומיהו, נדוהן דין שרי, דמארסין
 24 בפקר קטן דבחמות (ג), ונדוהן ענין שלש כביבוס
 25 שלמה. ואן להאריך, **מא** – דהא תתן – למאי
 26 חרישית דבאילוס פלגו רבי יהודה ורבי יוסי
 27 קשה, נדוק דא דשרי לארס בחשעה באב רבי
 28 יהודה, דשרי נמי אבאלו יכו תיפסא. מכל מקום
 29 תהשת ליה, שסברת רבי יוסי הפוכה מדרבי
 30 יהודה, דברי יהודה מתיב טעם שני בכביבוס
 31 מביארסין, ולדבי יוסי איפכא – על כרחן אין
 32 תחלתו חישש שכן, דלא לקמן בני למימר
 33 דתנא יהוא ויש זומר: דאן איתא לתלמטן
 34 ששום תנא תלוק אמתונין דשרי לארס בחשעה
 35 באב אם לא ימצא בריחא בפרוש, דהא לקמן
 36 כשמנא בריחא נמי בהדיא דקתני מנעין
 37 מליארס – דחזק מוקף לה בטעות אירוסין בו
 38 הכי ולא מפלוג אמתונין ודהתם.
 39 **מלישא** – ליתן מלכותו ולנטע – בפקר
 40 בהרא דהנעתי וברושלמי מוק
 41 בבני ונטיעה של שמוחה, כגון אברתך של
 42 מלכים. ויש פירשים ודמא ותמן נמי איירי בכל
 43 שמוחה, כגון צריכי חופת. אין נראה: דלא אסר
 44 אלא סעודה עצמה. ונראה דריבי משא ומתן קא
 45 אסר, שחשבו דתור מנשא יומם.
 46 **ומה** במקום שאסור לישא וליתן – ואם
 47 תאמר: מה לקודם דקודם – שמתור
 48 לספור ועוד תיפנה. והספרות היא אסור בקודם
 49 דקודם מיל דחומר דשלשים יום דאבילות,
 50 שמתור לקודם ויתן ויתן – וכן משתן מוק
 51 בשלשים יום דאבילות מיל דחומר והספרות
 52 בקודם דקודם או הספרות לישרי בשלשים יום
 53 של אבילות ולפי דוכתא נראה.
 54 ולית

1 **במקום שאסור לכבם** – מתור ליארס, כגון שמתור לכבם – אינו דין שמתור ליארס! מאי
 2 היא? דתנן: שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבם, ובמישוי מותרת מנפי כבוד
 3 השבת. ותינאי: קודם תיזמן היה העם מנעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולמנוע,
 4 ומגורסין אבל לא מונסין, ואין עושין סעודת אירוסין, פי תינאי והיא – קודם דקודם תינאי,
 5 אמר רבא: וקודם דקודם נמי, קל וחומר: ומה במקום שאסור לישא וליתן – מותר ליארס,
 6 וקודם דקודם? ואי תמא דרבי יוסי אימר כל תשעים ושתים, אלא אימא: כל תשעים ושתים.
 7 **במקום שאסור לכבם** – מתור ליארס, כגון שמתור לכבם – אינו דין שמתור ליארס! מאי
 8 היא? דתנן: שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבם, ובמישוי מותרת מנפי כבוד
 9 השבת. ותינאי: קודם תיזמן היה העם מנעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולמנוע,
 10 ומגורסין אבל לא מונסין, ואין עושין סעודת אירוסין, פי תינאי והיא – קודם דקודם תינאי,
 11 אמר רבא: וקודם דקודם נמי, קל וחומר: ומה במקום שאסור לישא וליתן – מותר ליארס,
 12 וקודם דקודם? ואי תמא דרבי יוסי אימר כל תשעים ושתים, אלא אימא: כל תשעים ושתים.
 13 **במקום שאסור לכבם** – מתור ליארס, כגון שמתור לכבם – אינו דין שמתור ליארס! מאי
 14 היא? דתנן: שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבם, ובמישוי מותרת מנפי כבוד
 15 השבת. ותינאי: קודם תיזמן היה העם מנעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולמנוע,
 16 ומגורסין אבל לא מונסין, ואין עושין סעודת אירוסין, פי תינאי והיא – קודם דקודם תינאי,
 17 אמר רבא: וקודם דקודם נמי, קל וחומר: ומה במקום שאסור לישא וליתן – מותר ליארס,
 18 וקודם דקודם? ואי תמא דרבי יוסי אימר כל תשעים ושתים, אלא אימא: כל תשעים ושתים.
 19 **במקום שאסור לכבם** – מתור ליארס, כגון שמתור לכבם – אינו דין שמתור ליארס! מאי
 20 היא? דתנן: שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבם, ובמישוי מותרת מנפי כבוד
 21 השבת. ותינאי: קודם תיזמן היה העם מנעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולמנוע,
 22 ומגורסין אבל לא מונסין, ואין עושין סעודת אירוסין, פי תינאי והיא – קודם דקודם תינאי,
 23 אמר רבא: וקודם דקודם נמי, קל וחומר: ומה במקום שאסור לישא וליתן – מותר ליארס,
 24 וקודם דקודם? ואי תמא דרבי יוסי אימר כל תשעים ושתים, אלא אימא: כל תשעים ושתים.
 25 **במקום שאסור לכבם** – מתור ליארס, כגון שמתור לכבם – אינו דין שמתור ליארס! מאי
 26 היא? דתנן: שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבם, ובמישוי מותרת מנפי כבוד
 27 השבת. ותינאי: קודם תיזמן היה העם מנעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולמנוע,
 28 ומגורסין אבל לא מונסין, ואין עושין סעודת אירוסין, פי תינאי והיא – קודם דקודם תינאי,
 29 אמר רבא: וקודם דקודם נמי, קל וחומר: ומה במקום שאסור לישא וליתן – מותר ליארס,
 30 וקודם דקודם? ואי תמא דרבי יוסי אימר כל תשעים ושתים, אלא אימא: כל תשעים ושתים.

מקום שמתור לישא וליתן – אינו דין שמתור ליארס! מאי היא? דתנן: שבת שחל תשעה באב בתוכה – אסור לספר ולכבם, ובמישוי מותרת מנפי כבוד השבת. ותינאי: קודם תיזמן היה העם מנעטין בעסקיהם מלישא ומליתן, מלבנות ולמנוע, ומגורסין אבל לא מונסין, ואין עושין סעודת אירוסין, פי תינאי והיא – קודם דקודם תינאי, אמר רבא: וקודם דקודם נמי, קל וחומר: ומה במקום שאסור לישא וליתן – מותר ליארס, וקודם דקודם? ואי תמא דרבי יוסי אימר כל תשעים ושתים, אלא אימא: כל תשעים ושתים.

יבמות. החולץ ליבמתו - פרק רביעי דף מג עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שינויולץ)"

הסופות

ולית ליה לרבי יוסי להבחין לית ליה - הדרוסה וחבוריה דנקט לעיל - משום רב מאיר. הכי היינו רבי יהודה - השתא לא בעי למשר דאיכא בנייהו איבול - ולא מסתברא ליה למשר שלא חושבי יהודה באיבול לענן נשואין, כפרדש בקנטרס. אף על גב דלפי דמסקא איבול אמריב אריות. למוא דסלקא דערך השתא דאיכא איבול בארוסה - אין סברא למשר ולא יחוש רבי יהודה לענן נשואין.

שאני בין אבילות חדשה - פירש בקנטרס: דאבילות חדשה באב בדי דחיי ישנה, דרביס - קלאא, וקשא: דאבתי תקשך לק חומר, כדמיעקרא: ומפרש רבינו עמו: שאני בין אבילות חדשה שאסרו ליארס, לפי שבהושה של להחמיר מבשנה, מה שאן בין אבילות ישנה ובאבילות דרביס של להחמיר טפי לענן נשואין ומתן מאבילות דחדה, דמשא ומתן שחוזר באי, ולא פרוסיא, אם יעסקו בפרקמטיא כל היום - יבאו יאמרו טאח חוששין לאכלא על דושיילם, ולא דמי לאירוסין אלא שמה אסרו, ובאבילותין בקודם דאיכסו, אבל בשבת שחל תשעה באב ליהות בתובה - אסור ליארס, דאי שרי - אסרי איכא כל חומר דביבוס, ומיהו, מבגילת מתיירי מתייר ליארס אפילו תשעה באב, כל מקום חזר אחר בדימוס, והביא ראה מירושלמי, ונרין לומר: דבאבילות דרביס של להחמיר בני בביבוס, דרכיכו יש בדך של פרוסיא, ואלא היה כולם טסקס לכבס ולספר ליהות עצמם, ויראס שאן חוששין להחללא כלל, ואם תאמר: דלא אסרינן ליה ליארס קנין שלשים, ובפך כתיבא דומע קנין (כגא) תני: כל שלשים יום לנשואין, משמע דליארס שרין ויש לומר, ודחיא רבי יודנה דשרי, אי נמי, נשואין קנין, לא משמעטין דאפילו נשואין שרין מדי לאתר שלשים יום. אם על פי שבאשתו קתי דעריך להמתין שלשה גבליס, ותיירא לרי: דאף על ד אסרינן באביו גבליס, בית המשהוין על שנים עשר חדש - כל מקום מותר לישא אחר שלשים, משום מצות פריה ורביה, דכל שלשים יום לסתא קתי, אפילו באביו ובאמא, ולא מפליג אלא גבליס, ואף על גב דקיים פריה ורביה - שרי, הדלהת כרבי יודנה דאמר בריבא על יבמתו: ישא אשה בוקעתה, וישא: "בבכר זרע את ודעך" תהיה (יא), ואם יש לו בנים קטנים - מותר לבנות אפילו את שבעה, או שאין לו בנים בכל, או אכל הפוחת אחד שבעה כדמשמע בעבודת דברי אסור ההית (מועד קטן כגא), דבעיד שיהה בבית הקבות אמר לאחיה, ואם וגדלי בני אהותך - כל שבעה דכנסה לאחיה, מוכתינת: אף על פי כן לא יכלא לעיל אלא קנין מרובה, ומפרש רבי יודנה שלשים, ומשמע ולא בא עליה, אבל נשואין - חזר ורבינו תנאלא הביא הירושלמי, דקתינת: אף על פי ששנסה - לא הכיז בה עד לאתר שלשים, ומעשה באות משרכות שנת אחיה לאחר הזנות קראוסים מרבי לוחסה, התייר לכנסה קני שלשים משום פריה ורביה דבעל מותר שאם לא ישא את זו - לא ישא אחרת, ושנא אפילו אם לא יהיה משרכות הני חמירי, מאחד שרופי בה יותר מאחרת, דבאכתכן רביבי יוסף הכהן דמשום פריה ורביה שא, מותר ליה מאחרתי, והם לא אפשר באחת לפי שמרבות על בני אהותה ותר משראי נשים, והא דאסר מבתינחין ליארס תוך שלשים, ולא מותר ליארס אפילו ליכנס למי שרו בניבם קטנים, ולא יאמרו מותר ליארס את הנותן - ודמי עמו ורבי יהודה שכתב ימי אבילות - אסור לבנות בריש כתובה (דא, דומר שרי אמא מבחוץ וכתבו יומה ונזון, ובמת אביו על תוך או אמה של חלוך ודאק, ובשאינ לו בנים מייירי התי, מדקמתנין תוה דרביס על קותן קורת, ורבי אריבא אפילו על שריה עבדי הכותב - לא כנס עד דאר שבעה, או שנא משום פריהו בנים שרי לבנות אפילו תוך שבעה, וקתי קשה לפירוש רבינו חם מרובתה במסכת שמחות פרק קטניעו וכו' אשוחו דעריך להמתין שלשים גבליס כישש לו בנים, אבל אין לו בנים או יש לו בנים קטנים - מותר לישא אחרת לאחר שלשים יום, ומותר לישא את אשת בנותה

אילא אימא רבי יוסי אומר כל הנשים נישאו - חוץ מאלמנה, ורבי יוסי לא איבול אתה לאשמעית, ודבשואין אפילו רבי יהודה מודה דאסור בימי איבול, דהא שמחה היא, אלא נישאו אתה לאשמעית, ופליגי אורבי יודנה, דאמר כל דגשאות תאסרו, ואתא רבי יוסי למסרה: אפילו נשואות נישאו, ושלש מחלוקת כדבר דהנא קאמר אפילו ארוסת ליארס, דגורו ארוסת ראשון אסור

נזלי ליה לרבי יוסי לתבחיין? לית ליה, ואיבית אימא: תקולס את ליה, ואימא, רבי יוסי אומר: כל ארוסות ונשואות נישאו, אי הכי היינו רבי יודנה? אימא בנייהו דנשואה ליארס; רבי יוסי סבר: נשואה אסורה ליארס. וסבר רבי יוסי נשואה אסורה ליארס? והתייא, רבי יוסי אומר: כל הנשים ותארוך, חוץ מן האלמנה מפני האבול, וכפותו איבול שלשה - שלשים יום, וכיולן לא נישאו עד שיהיו לקון שלשה חדשים! האי מאי קושיא? אילמא דקתינת, רבי יוסי אומר: כל הנשים ותארוך - מי אילמא ממתניתין דאוקמתא בארוסות ונשואות נישאו - הכא נמי כל ארוסות ונשואות נישאו. אלא מפיא, דקתינת, וכיולן לא נישאו עד שיהיו לקון שלשה חדשים, אינסובי הוא - דלא, הא איתרוסי - שפיר דמי. אמר רבא, תרין ואימא הכי: רבי יוסי אומר: כל ארוסות ונשואות נישאו, ומני האבול, וכפותו איבול שלשה - שלשים יום. ונשואות לא ותארוך עד שיהיו לקון שלשה חדשים. ואלמנה מן הארוסין מי יאת לא איבול? והתייא רבי יוסי אמר: רבא אמר, איתנת ארוסה - לא אוני ולא מפיא, לה, וכן הוא לא איתנת ולא מיפאיה לו. מתא - אני ודשורה, מת הוא - גזכה כתובתה, אלא תנאי היא. ותניא: מראש חדש ועד התענית העם כמטעין מתעקוהו, מלישא ומליחו, מלבנות ולמוני, ומליארס ומלישא, שבת שקול תשעה באב בתוכה - אסור לכפר ולקבס ואסור ליארס, ויש אומרים: כל החדש אסור, מתקוף לה רב אשי: מפיא דלארס - ליארס, מפני א ארלמא למעביד סעודת ארוסין את דאסור, ליארס - שפיר דמי, אי הכי, מלישא: לינשא נמי למעביד סעודת נשואין הוא דאסור, הוא לישא - שפיר דמי? הכי השתא? בשלמא נשואין בלא סעודה - איכא שמהנה, אלא ארוסין בלא סעודה - מי איכא שמהנה? אלא אמר רב אשי: שאני אבילות חדשה מאבילות ישנה, ושאני אבילות דרביס מאבילות יחידה. מושנה ארבעה אחין נשואין ארבע נשים, ומתו, אם נצוה הגדול שבהם ליניב את מולן - מנישואות ביהו, מי שיהיה נשוי לשתי נשים וכת - ביאתה או תליצתה של אחת מן מופרות צרתה היתה

א - לך קטנא כהנא, רבי יוסי מודה כהנא דמאריסין, ודקשיא לקך לך וחומר הוא - שאני בין אבילות חדשה, חדשה באב דהיי אבילות ישנה ואבילות דרביס, ולדבך קלא, ודתה

לפי שצריכה להמתין ערין לנישא עד שלשה חדשים משום הכותב, ועד אומר שרי אמא דמי עמו ורבי יהודה שכתב ימי אבילות - אסור לבנות בריש כתובה (דא, דומר שרי אמא מבחוץ וכתבו יומה ונזון, ובמת אביו על תוך או אמה של חלוך ודאק, ובשאינ לו בנים מייירי התי, מדקמתנין תוה דרביס על קותן קורת, ורבי אריבא אפילו על שריה עבדי הכותב - לא כנס עד דאר שבעה, או שנא משום פריהו בנים שרי לבנות אפילו תוך שבעה, וקתי קשה לפירוש רבינו חם מרובתה במסכת שמחות פרק קטניעו וכו' אשוחו דעריך להמתין שלשים גבליס כישש לו בנים, אבל אין לו בנים או יש לו בנים קטנים - מותר לישא אחרת לאחר שלשים יום, ומותר לישא את אשת בנותה

יבמות. החולץ ליבמותו - פרק רביעי דף מד עמוד א - מותר מהדורה "אבן ישראל" (טויבנולץ)

1 אפילו תוך שלשים שרי. כדומה בעבודא דרבי יוסף. רומעמא אף על מי שאן לו בניס בלא
2 — אין מותר לבעול עד לארש שלשים. ושנא מילתא דפסיקא לתרווייהו נקט. ועלולם באין
3 לו בניס שרי אפילו תוך שלשים. ולרביע יצחק גרסא. באין לו בניס בלא — אמור אפילו
4 לבנות תוך שלשים, כיון דאניו יכול לעול ורחמיה עליה. ואפי' שרי נדקט בהסתבא
5 ששוחות לשלש. אמשום דאין לו בניס נקטיא, דאפילו

6 ליבא אמור. ודבר רבינו יוסף אומר, קראת דהיא דאסרתן
7 ביטא שתשחמה — היינו דוקא ששחמה על שרות. ודא
8 דאסרתן שבתכח ששחמה (פרק טו) על כל הדמוס
9 אמור לילך לבית הששחמה עד שלשים יום, ועל
10 אביו ועל תלמי שנים עשר חרש. אלא אם כן הדחה
11 סעודה על מצוה. דאפשר דלא שרי בסעודה על
12 מצוה אלא אחר שלשים. וקני אביו ואמו. אך
13 קצת שמע דשרי אפילו תוך שלשים.
14 **וְנִיבְבֵם** לחדא ותולץ לחדא אמר קראת. אם
15 לא יזכר וכו' — אית פסיים ורבי

16 מקמי הכי. ותולץ לחדא וניבבם לחדא. אמר קרא:
17 'אשר לא יבנה' — כיון שכל בנה שוב לא יבנה.
18 וגיבא דלא גרסינן. דלא שרי קרא לכהן, וביון
19 הדילני לחדא — אי אפשר ליבבם שניה. כיון דאין
20 עולה לחליצה, כדאמר לעיל דאניו חולץ ג' שנים
21 ויערו, דאניו חולץ של בתים שמעמו
22 הדשניה מותרת לשוק בלא כולם. וקרא דלא
23 יבנה אייתי ברדרשנין פרי קמא (יבמות 12)
24 נתקח החליצה מבת לאלה. **כל** שנים עולה
25 כר — ואם תאמר. ורבי חרש ודרשה. דאניו עולם
26 לחליצה ועולם ליבבם בנכדא בפרק 'דרשה'
27 (יבמות קי"ב). ויש שלמה. ודדמת בני חליצה ונשה.
28 אלא דפמייתא הוא יבבא ביה. ורבינו
29 גרסינן. ועוד גורא שמנא אמרנן בית מקצתו כר,
30 דאי מדאורייתא מיבבם לחדא חולץ ורבי —
31 משום גזירה לא נית. **כי** יבבא לחדא —

32 תתקיים מצוה יבבם — חומה. ודאם כן למה לי
33 קרא דאין חולץ לשני בתים?
34 **אלמה** — לא איצטרך לילין דעתך אמינא
35 ערה אבראי קיימא — הקשה רב
36 רבינו יוסף סב דבריו יצחק. ערה אבראי צרת חיה ויבי
37 משכבת לה. שורדי ערת ערה אבראי צרת ויביא לעילאט
38 לאחיו השני. דאסורה לו מדאורייתא. רבי ריהי
39 ערה לא אבראי קיימא עשה ויש למר. ומשכבת לה
40 כגון שהיהרר הוא מחייבי עשה או לא תשעה
41 ועשה לכל הארזין, ודלא בת יבום היא, וצורה
42 שריא. ו**דלמא** קסתיס לן תנא שמענון
43 תוימינן — תימה. דסתם ווארן כן מהלכות היא.
44 ודקאי. ונזנא פריך בפרק 'יש שחולץ' כגאב בתרא
45 כ"ב. וכן האמר סתם לן תנא כרבי יוחנן ג'
46 בריקא — סתם ואחר כן מהלכות היא ויש לומר.
47 נדעו דאין חשבי סתם. מכלל משום חקא ויביא לעילאט
48 לבני יחיד. כדפרישית לעיל. ובפרק 'יש שחולץ'
49 סתיקן אקישא אריתיי. דקאמר. ועוד ג' סתם.
50 **אם** כן לשמענון שרא ריבוי מיריות — אמרנן
51 דהה מיני למשיך תניא. דסתם לן תנא
52 מותיה בקדושין בפרק 'אומר' (סו"ט). כל מקום
53 שאין קדושין כר וזה וזה — הבא על אהרן מכלל
54 הערות.

55 **הבל** — מודים במחזיר גרשתו — לברכות נקט
56 מחזיר גרשתו טפי משאר חיבי לארץ.
57 דאף על גב דכתביב 'דיא' ותיבבתי' אלא אנה
58 תנבין — פגום מיהא דהי. שכן

1 היתה אהרן כשרה — וכמה. ואחת פסולה. כגון שנתגרשה מאיש אחר. אם בא
2 לחלוץ חולץ לפסולה — ולא יפסול את הכשרה לכדונה. דלא יטעון אדם מי בור
3 ואחרים ירשיים להם, אם נגב דהוא ארץ להם.
4 **גמרא** אברכה אלא מלכא דיערן — כיון דלא הוא אלא אברכה וכולן מנה. כדקתני

5 מנה. אמר מנן מלכא ושבקינן לה —
6 בחמיה. וכמה פירשן כולין דאפשרי לה —
7 שעשיר הוא, ויכול לזונן. קונה בחדש — עונה
8 של תלמיד חכם מערב שבת לערב שבת, וזהו
9 'אשר מירו פיו בעתה בבחובות (סב"ב). דמטי
10 לכל דבר עונה בחרש. וגיבבם לחדא — ברישא,
11 והדר תולץ כל בלא שאינו עולה — לבית דין
12 ליבבם. שאינה זוקקה להתיבבם. דרנחמא ספדה.

13 ולא שני בתים — אית בתא אחר — אית בתא אחרת אלה
14 ואל שני בתים — אית עולה לחליצה. אלא גמיה
15 — בחמיה. כלומר: איהו ביתי בשעת בעלמא
16 ספדה — מי לא איצטרך למסור צרת ערתי?
17 והא איצטרך. סלקא דערך אמינא ערה אבראי
18 קיימא ולא רמיא קטיה. והואיל לה צרת בית
19 אחר ותתיבבם. קא משמע על. כגון שנה וכו' —
20 במשנה לו למדור רבי אל יטעון כר.
21 **משנה** המחזיר גרשתו — משעבטא.

22 ונתשא את חלוצתו — דקיימא עליו בלאו.
23 דעוב לא יבנה. והנתשא את חלוצתו —
24 מלמען קע לן במגדא לא קרובת החלוצת —
25 דאורייתא היא ויציא והולד ספור — דסבר רבי
26 עקיבא. שני שמד מחייבי לארץ. קרובת גרשתו
27 — דגרשתו כאלמנה. ואזנחה או אמה חיבי
28 כריתות. ונזנא כשהיא מקדש גרשתו ונשא חלוצתו
29 גרשתו — ורבנן אמחיור גרשתו ונשא חלוצתו
30 פליגי. ורלבא את קא משמע לן דיש ספור

31 מחייבי כריתות — ודכין קאמר. אף על גב
32 דפלגי רבנן בחייבי לארץ. מודים הם בחייבי
33 כריתות שחולד ממור. ורלבא לעולם לא אייב
34 כה — דקראמור לאשמענון שאר חיבי
35 כריתות. אידי דדמא רישא מחזיר גרשתו ונשא
36 חלוצתו וקרובת חלוצתו — ופלגי רבנן עליה.
37 תנא נמי מודים בקרובת גרשתו. אבל קרובת
38 חלוצתו — הכי נמי לרבי עקיבא חיי מחזיר.
39 הכתוב קרא בוי — ולתי לה סתמא ומחזיקת
40 בריש פירקן אחרתא. דקתני: החולץ ליבמותו
41 ונשא אחיו את אחותה אל תולצת. ולרבי
42 עקיבא ספדה לגמרי. שהולד

1 לא יטעון אדם מי בורו ואחרים ירשיים להם. **משנה** המחזיר גרשתו, ונתשא חלוצתו,
2 ונתשא קרובת חלוצתו — ויציא, והולד ממור, דבר רבי עקיבא. ותקיים אויביו: אין
3 הולד ממור. ומודים בנושא קרובת גרשתו, שהולד ממור. **גמרא** וכבר רבי עקיבא הנישא
4 קרובת חלוצתו תולד ממור? והאמר ריש לקיש, כגון שנה רבי: אהרן גוויסה — מדבריו
5 תורה, אהרן חלוצה — מדבריו סופרים! תני: קרובת גרשתו. הכי נמי מסתברא, דקתני
6 סופאי: ומודים בנושא קרובת גרשתו שהולד ממור. או אפרת שולמא איירי בה — היינו
7 דקתני 'מודים', אלא אי אפרת לא איירי בה — מאי 'מודים'? 'אמרית אה קא משמע
8 לן: דיש ממור מחייבי כריתות. אחת קתי לה לקפו: איתרו ממור — כל שאר גיש' שהזא
9 כ'לא נבא' דברי רבי עקיבא, רבי שמעון התימיני אומר: כל שתביעו עליו פרט בידי
10 שמים, והלקח דבריו, ודלקא קסתים לן תנא רבוי שמעון התימיני. אם כן יתיגי שאר
11 חיבי כריתות, קרובת גרשתו למה לי? אלא שמעו מויה איירי בה. ודלקא לעולם לא
12 איירי בה, ואיירי דתנא מחזיר גרשתו ונשא חלוצתו וקרובת חלוצתו — תני נמי קרובת

13 גרשתו. אלא קרובת חלוצתו לרבי עקיבא חיי ממור. אמר רבי תיאי בר אבא אמר רבי יוחנן: היינו משמא דרבי עקיבא,
14 דאמר קרא: 'בית חלוצי הנעל' — הכתוב קראו ביתא. אמר רב יוסף אמר רבי שמעון בר רבי:
15 הכל מודים במחזיר גרשתו ונשא חלוצתו וקרובת חלוצתו — תני נמי קרובת
16 שהולד

1 חייבי לאוין דחפסי בתי קודשין - דנפקא לן בפרק יביצ"ד (בימות גמא) מ"כי תהיין
2 לאשי את שנים' נגו, ועבר ונכר לאו בני קודשין נהנו. דכתיב (בראשית כב): 'שבו לכם
3 פה עם החמור' - עם הדומה לחמור. ונכרי נמי ליתיה בכלל קודשין, דכתיב (דברים ו)
4 שבוע אמונתם: לא ילא ילך בן דתונן, ובשאר אמונת חכם (שם כא)
5 וזאת כן תבא - מכלל דמעיקרא ליה בה
6 חידה, ומנחי קריא נפקא לן בקודשין (סחג). דלא
7 תפסי קודשין כנכריה, וכנרי נמי מצי למילף
8 מניניהו, הלכך, אין ביאתו ביאה לשם קודשין,
9 והמא ליתיה ברייתו, ובשאלות דרב אחאי
10 מפיק מתא: וזאת בעלת גביל' (בראשית כ)
11 דרשין כמדרשין (גמג): בעלת בעל - ש
12 להם, ונסתה לחופה ולא נבעלה - אין להם.
13 וכל שכן דארסה ליה ליה, ובאה לשם קודשין
14 נמי ליתיה ליה, דתאמיק שוית ליה. אין פסור
15 וכו' - אתה היא אתה כשמעון התומני כסירה
16 ליה, וקנתי ונכרי ועבר דאני ממוה. אף על גב
17 דקפאי כרי - בכרי דבן גמלאיל: אין ביאה
18 אתר חליצה, דהא חלץ לו ובעל את זו - אתה
19 צריכה דמעט נגו. וקפאי אין הדברים חללו
20 אמורים, בסתמא אתר חליצה לא תפסי, אלא
21 לדברי רבי עקיבא, אבל לדידה לא כסירה
22 ליה, אלא בכרי, בכרי ועבר - מורים. כי
23 אלא רב יצ"ב פ' משום דבני - רבי, בשו"ת
24 פן ארמון - לא נאמנטי. אלא אמר רב יצ"ב רפי
25 היא - לא תחשוב כנרי, דהאי משום כרבתא
26 דרביא אל תפסי ליה, דהא נמי רביא כבשרי,
27 אלא משום דהיא רביא איבא ל'פסולי'
28 הדלכה מנחות, והאמר רבי יוחנן שן זו -
29 לעיל, חולץ כשר, זו אסירהו שה בכל - כנרי
30 אסור בן כרבתא בן בלודח בן ישראלית.
31 שנה פוט - בה פגום פוט לאו דוקא, דהא פשיטא
32 כן תבריה לאו כון הוא, ואי משום דלא ישיא
33 כרבתא, כון דמותר בישראלית - מותר נמי
34 בכרבתא, שאין קודשה בגוים, דאפילו כשרות
35 מותרות לפסולים, דקיימא לן (קדושין גמגא): כל
36 הוודו כשרות מלעטא לפסולים, אלא משום
37 בתה נקט - ואת מלך בת - פסולה להנהגה
38 פסלה - אפילו מותרותה נכרי וכו', וכל שכן
39 מלעטא נכרין. פסלהו - כרבתא מותרות
40 אביה, ליתיה ישראלית כון שנישואי לכהן ויהוה
41 לו בגוים, וכשנתו בעליהן היו אכזרות כתרומה
42 בשביל בגוים, ואם בא עליה כנרי ועבר -
43 פסלה מותרותה, וכל שכן מכתותיה, מי שיש לו
44 אלמנת ויגרשין בה - כון ישראלית, הוא רבי
45 מת ותרק אין לה - ושבעה אל בת אביה ונגו
46 (ובי חקרא כב), יצאו נכרי ועבר שאין לו אלמנת
47 ויגרשין בה - שאין קודשין תופסין, אמר ליה
48 אבוי - רבי יוסף, מאי חיות דשכבת אדרב רבי
49 דאמר משמיה דרבי הוול ממוה, סתק
50 אדרבין ומנכרי ליה משמיה דרבי, הדיח
51 דאמא - כן נכרי מישראלית, אמרי אנשי נמלא
52 כפרי אקבא דקדא - נגמל גדול מרקק בתוך קב
53 טקן בארבי רבולו מלכותא מדי, ונוטמא. אמר
54 קדא הוא נמלא הוא חיי - יבא וירק לפענו.
55 כלומר: אתה שהתרת דבר חידוש - דאמנת
56 דברך וול כן, לא הוא אויל מקפיה - אנת
57 כן תבריה דקא אמר ליה הוה לך ברתך, ויל אפשיך
58 לך במוקם שלא יכירך, ושאת בת ישראל, שאילו יכירך - לא יתנה לך,
59 דאלמא כון לא ממוה דלא, צא לגלות במוקם שלא יכירך, ותנה לך בת ישראל כעבד. בני כי מיכס - מוקם מיא דשפעיתא
60 מן ונכרי, דכשרה כנווקת, אבל מנרות ושפחה - לא תשא, אלמא כון הוא. נלי - צא לגלות במוקם שלא יכירך, ותנה לך בת ישראל כעבד. בני כי מיכס - מוקם מיא דשפעיתא

1 ומשני: שאני דתם דאמר רחנא: 'לא חילל' - חילולם הוא עשה, ואין עושה ממורים.
2 פירוש: וכון ללא הוי ממוה - תפסי בה קודשין, אם כן לרבי יוחנן לא תפסי קודשין
3 באלמנה אליבא דרבא, דלרבי יוחנן ליבא לאומיחי מידו דחפסי בה קודשין מילא הוי
4 ממוהתו ואם תאמר: בקודשין ב'דאומרי' (סחג) אמאי דחלק למעוט שאר עריות דלא תפסי
5 בהו קודשין נמלך, כיון דכבר אשכחן דלא תפסי
6 באשת אב קודשין ומדשהתא תפסוק לן כל עריות
7 דהוי מנייהו מנחות ויש לומר: דמילא יקרי' ו'לא יגלה'
8 לא שמעין בכל חיובי כריות כל כמה דלא
9 מייחיהו היקשא דרבי יונה, דמילא יקרי' ו'לא יגלה'
10 דמיהו בסוף פירוקן (בימות גמא). דכתיבי באשת
11 אב ושבירתה יבם על אבוי - לא שמעין מנחות
12 בשאר עריות, כון אשת איש שיש לה תורה כתיב
13 אסרה, ואותה אשת אב דכוותיה. אבל בסוף
14 דמייחיהו היקשא - ו'לא יגלה' מלפך ועלמא,
15 כדפרשניו.
16 יצאו - נכרי ועבר שאין לו אלמנת ויגרשין בה
17 ו'אם תאמר: ותא רבי יוחנן אית ליה
18 לעיל דכרי ועבר הבא על בת ישראל חולץ
19 ממוה, אם כן למת לו קריא דהשתא ממוה הוי,
20 ממשיל ביאתו מבעניא ויש לומר: ו'לא חרדיה ותא
21 דרביה, ועד: דאמוראי נשואו, ולאליבא דרבי יוחנן
22 דיאמרין סוף פרק קטא מכות טו, שם.
23 פירושתי אמאי דיו ממוה נכרי, כיון דכריתא התיך
24 היא מוסיחיה, זיל אסטר - ו'ישאוך
25 מוחסת, ואם תאמר: ותא בעי ראתה, כדאמר
26 בפרק שני בכריתות (גמג) דמעלין בתרומה
27 ליחסין ויש לומר: דהתם חלישא בתו לכהן
28 העבד על בני תומכה, כון שמוכחי שם וכוונתם.
29 אי נמי: דתם כרבי מאיר, אבל חמיתא אמורים כל
30 משפחת חובקת כשרות דם ממוהת, בפרק
31 'עשרה יחסין' (קדושין עגב).
משום
23 תהולך ממוה. רבי יוחנן שן לוי אומר: תהולך מקוילקל. למאן? אלימא לקהל - הא אמר רבי
24 יהושע תהולך כשר, אלא לכהונתו - דכולהו אמוראי דבמשכן מודו שהולך בגוים לכהונה, מקל
25 ויחמוך מאלמנה: מה אלמנה לכהן גדול, שאין אסורה שוה בכל - בגוה פגום, זו שאיפסדה
26 שוה בכל - אינו דין שגנה פגום. מה אלמנה לכהן גדול שכן היא עצמה מתחללת! היא נמי,
27 כיון שגנעה - פסלה. דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון: מנא לכהן ועבר הקבא על השפחה
28 ועל הקויה ועל התישראלית שפסלה - שגמאר: 'יבמת כהן' פה תהיה אלמנה ויגרשין, מי שיש
29 לו אלמנת ויגרשין בה, יצאו נכרי ועבר שאין להם אלמנות ויגרשין בה. אמר ליה אבוי: מאי
30 חיות דשכבת אדרב דימי? סמוך אדרבין! דכי אהא רבין אמר: רבי נתן ורבי יהודה הגשיא
31 מורים בה ליהיתרא, ומאן רבי יהודה הגשיא - רבי, ואף רב מורה בה היתירא, דההוא דאקרא
32 לקמיה דרב, אמר ליה: נכרי ועבר הקבא על בת ישראל מהו? אמר לו: תהולך פשה. אמר ליה:
33 הב לי ברתך! לא תהיבא לך. אמר שמי בר תיאי לרב: אמרי אינשי: נמלא כפרי אקבא דקדא,
34 לא קבא ותא נמלא ותא מדי - ולא דקדא! אמר ליה: אי נתיבי פיהושע בן נון לא תהיבא ליה
35 ברתא. אמר ליה: אי תהו פיהושע בן נון, אי מר לא תהיב ליה - אחריו תהיב ליה, תא, אי מר
36 לא תהיב ליה - אחריו לא תהיב ליה. לא תהו קאול מקפיהו, תהיב ביה עיניה ויבוי. ואף רב
37 מנהגה מורה בה ליהיתרא, ואף רב יהודה מורה בה ליהיתרא. דכי אהא לקמיה דרב יהודה
38 אמר ליה: זיל אישכור, או נסיב בת מינה. וכי אהא לקמיה דרבא אמר ליה: או גל, או נסיב בת
39 מינה. שלחו ליה בני בני מיכס: לרבה: מי שחציו עבד וחציו בן חרוין הקבא על בת ישראל מהו?
40 אמר להו: השתא עבד כולו אמרין פשר - חציו מביעין? אמר רב יוסף: קרא דשמיקתא
41 מן

ממבטלין אותו מיד - משמע שהמילה קודם טבילה, ובדאמה אין גר עד שימול וטבול.
ותמה, דאמי בריה'ל (יבמות ע"א): מעוברת שנתיירה בנה אין עריך
טבילה ואומר רבינו יעקב דרמאי התם, דאמתי לא חי ולמילה. במקום שנהיה טובלה
- טבילה ולא חי כחב כרי בהדיא, ופירשי בר זווהה גאון דנפקא לן בבל חומרי ממנגעה
דענין טבילה - וכל שכן באי עגמה, ורבינו הם

פומש דנפקא לן מיהא דרדישין בעבדה ויהי
(ע"ב): "אין גר מלא תיטעא" - מיס שנתיה
טובלה בהם, ומה הם - ארבעים סאה, ורבינו
יעקב פירש: דנפקא מיהא דרדישין בפרק 'במה
אשה' (שבת ס"ד, ה) תורה גנבה - התא נבחה
עד שתבא במים. שם גר ועבר טובלים -
בבבלי שמעתיך משמע דעבר עבד עבירה.
בשמעתיך, ולא טני ליה בטבילה קמיה.
וקשה: דהירושלמי (גיטין מ"א) אמרין: הוחבב
שטר אירוסין לשפתיה, ואמר לה צאי בו
התקדישי בו - משמע דתקדישי, אף על גב דלא
טבולו עדי לומר: דאירוי כגון שטבלה מקודם
לשם שחרור, שהטבילה של שחרור קודמת לגט,
כתושבעת למקו, דקתני: ומטבילה לשם שחרור
ומשחררה, ונותר בה מיד.

ובל דבר שחוצץ בטבילה כו' ובנה - תימה
לדעת העבר מן טבילה וקפוח ליה ש"ס
ה' לחלק בין זה לבעלה בן שחרור, דקטני:
במקום שנהיה טובלה, ולענין היציע חלי נדה
טבילה טמאה וטרהדו ויש לומר: דבציצית
דאיכא מילי טובא וכל הוי אלא מדרבנן, כגון
רובו ואינו מקפיד, או משום וקשה: איצטרך
לאשמעתיך דבציצית דרבנן נמי אין לחלק בין
לבעלה לטרהדו, ואיכא מילי דהציציה דאמר
בפרק בתרא ג' (ס"א): וני מילי - לטרהדו
אבל לבעלה - לא, והיינו ספק דציצית, אבל והאי
הציציה אפילו קטני - לא יקוללו לבעלה יותר
מלטרהדו, ובקטנות לא רס ליה במסכת נדה
משום הוא דבא.

קשים גרים לישראל כספחה - לפי שאין
בקראי ברודקין מצות, וישראל למרין
ממעשיהם, ובמסכת נדה (י"ג) פירש כקונטרס
עד לשון אחי: משום דכל ישראל ערבים זה בזה,
וקשה: דברפך אילו נאמרין: (סוטה ל"ב) משמע
שכלו דהו ערבי על הגרעה, ולא חשבי חשבו
ערבות של ערב רבו ועוד יש לומר: דקטנים גרים
לישראל - לפי שמתערבין בהם, ואין שכניה
שורה אלא על משפחות ומחוסות וישראל שכניה
וש משפשים: לפי שיבוירי והזהיר ישראל על
הגרים, ואין יבולין לחזור מאונאמן.

את רוב העמרה, ואינו אוכל בתרומה, ואמר רב ירמיה בר אבא אמר רבי: בשר החופה
רוב גובהה של עמרה. "תרפא ממבטלין אותו מיד", תרפא - אין, לא תרפא - לא.
מאי מטעמא? משום דקניא מרוב מכה. וישני תלמידי חכמים עומדים על גביו, ותאמר
רבי יהיא אמר רבי יוחנן: גר צריך שלשהו את אמר רבי יוחנן לתנא: תני שלשה. "מכל
ועלה הרי הוא בישראל לכל דבריו". למאי תלכתא? דאי הדר ביה, ומקדש בת ישראל
- ישראל מוכר קניא ביה, וקדושו קדושו. "אחד גר ואחד עבד משוחרר". קסלקא
ועתה לקבל עליו עול מצות, וימניחו: במה דברים אמורים - בנה, אבל עבד משוחרר
- אין צריך לקבלו אמר רב ששתי: לא קשיא, הא - רבי שמעון בן אלעזר, הא - רבנן.
תנאי, "ובכתה את אביה ואת אמה וגו'" כמה דברים אמורים - שלא קבלה עליה, אבל
קבלה עליה - כמבילה, ומותר בה מיד. רבי שמעון בן אלעזר אמר: אף על פי שלא
קבלה עליה - כמבילה, ומבטלה לשם שפחות, והואו ומבטלה לשם שחרור, ומשחררה,
ומותר

גמרא רבי יעקב בר אחא, פני חד חליטר מן איסטיב לאיסטיב.

רבי אבדומי אחי רבי יוסי הוה חד חליטר שרי תחותיה, עבר רבי אחא ולא מהא. אמר: רבנן עברין ולא מהו! פעם עלוי רבי אחא, איבאש רבי אבדומי אחי רבי יוסה. איבאש, סליק רבי יוסי מבקרתייה, אמר: איזיל ואיבעי מיניה, אול ומר בי דינא, ורחם עלוי בי דינא, ועמד ליה תכריכין.

חד בר נש זבין כל דרתייה, שויר בה חד מסטובא, והוה עליל ויתיב ליה עליה. אתא עובדא קומי רבי יונה בי רבי יוסי, אמרין: לא בולח מינה עליה, ורחמי מייעל ויתיב עליה, ורחמי מייעל ונפק גו ביתיה.

חד בר נש זבין פלגא דרתייה, שויר בה חד נחתומר, אתא עובדא קומי רבי יונה ורבי יוסה, אמרין: אתת את עלוי, הוא לא אתא עלך! ותני בן: אם קדמה הרפת או חנות לאוצר – אין יכול למחות.

תני: באמת, בין התירו. אף על פי שממעטו, אלא שמשביחו.

רב הושעיה פד שמע הדין תנייה, יתב חמריה גו אגרייה דבני, אסריח חמרייה. אמר: המשנה היטעתי, לא שהיטעתי המשנה, אלא דריחא דבני מסרי חמרייה.

תני:

[דף ה' ע"א]

לשכינו – יכול לחזור בו. משקיבל עליו – אינו יכול לחזור בו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף משקיבל עליו – יכול לחזור בו, דו יכול מימר ליה: אינון אזלין ואתיין להכא, בעיין לה ולא משפחין לה, ומרבין עלינו הדרה.

רבי חנינה ורבי מנא, חד אמר: מהו לשכינו מושרתיה גו דרתייה? משקיבל עליו – אין יכול לחזור בו.

רב הונא אמר: מהו לשכינו מופתח ליה חנות? משקיבל עליו – אין יכול לחזור בו.

אתייה דרבן שמעון בן גמליאל ברבי מאיר. דתנינן תמן: ועל פולן אמר רבי מאיר: אף על פי שהתנה עמה – יכולה היא שתאמר: סבורה הייתי שאני יכולה לקבל, ועכשיו איני יכולה.

אבל אינו יכול למחות ולומר לו איני יכול לישן מקול הפטיש ולא מקול הריחים או מקול התינוקות. אילין דמלפין טלייא. ואילין דעבדין מסוגין. אילין לאילין – יכלין חכריהון למימחי בידיהון. דו יכול מימר ליה: אינון אזלין ואתיין, בעיין לה ולא משפחין יתה, והן מרבין עלינו את הדרה.

אילין ציפוראי, ממחין אילין לאילין מסמריה דנוליה.

הורי רבי אבימי בר טובי: מיתן חד נוול בין כותל לכותל.

הורי רבי יצחק בר חקילה: מרחקת אילין מרושתיה מכותלה ארבע אמות. אמר רבי יוסי בי רבי בון:

אילין עמודיא דרכינין – מכות קריית אינון רכינין.

שורא דחמין – מן קל גורי פרכיאי נפל.

הלכה ד' מתני' מי שהיה כותלו סמוך לכותל חבירו – לא יקמוף לו כותל אחר, אלא אם בן הרחיק

ממנו ארבע אמות. ובחלונות, מלמעלן ומלמטן ומכנגדן – ארבע אמות.

[דף ה' ע"ב]

גמרא דבי רבי ינאי אמרין: בכאין ליישב עיר בתחילה היא מתניתא.

אמר רבי לא: בכותל אטום היא מתניתא.

אמר רבי יוסי, בכותל סודמין היא מתניתא.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: מתניתא אמרה בן, ובחלונות, בין מלמעלן בין מלמטן בין מכנגדן – ארבע

אמות. מלמעלן ארבעה אמות – שלא יהא עומד ורואה. מלמטן ארבעה אמות – שלא יהא עומד

ורואה. מכנגדן – שלא יאפיל את הצדדין. ותני בן: מרחיקין הכותל מן החלון כמלוא חלון.

הלכה ה' מתני' מרחיקין את הפולם מן השוכך ארבע אמות, כדי שלא תקפוץ הנמיה. ואת

הכותל מן הפוזילה ארבע אמות, כדי שיהא זוקף את הפולם.

מרחיקין את השוכך מן העיר המשים אמה. לא יעשה אדם שוכך בתוך שלו אלא אם בן יש לו המשים

אמה לקל רוח. רבי יהודה אומר: בית ארבעת כורין, מלא שגר היונה. ואם לקחו, אפילו בית רובע

– הרי הוא כחוקתו.

[דף ו' ע"א]

גמרא אמר רבי לעזר: הדיא דתימור: לימין, אבל לשמאל – זוקף מידי.

הכא אתמר: חמשים אמה, ולהלן אתמר: שלשים ריס; אמר רבי יוסה בן רבי בון: לענין לרעות – רועה הוא חמשים אמה. לענין לפרוח – פורחת אפילו עד ארבעת מיל.

הלכה ו' מתני' ניפול הנמצא בתוך חמשים אמה – הרי זה של בעל השוכה. הויז מחמשים אמה – הרי זה של מוצאו. נמצא בין שני שוכות, קרוב לזה – שלו, ולזה – שלו. מחצה על מחצה – שניהן יחלוקו.

גמרא הדיא דתימור: בשאין דרדו הרבים מפסקת בנתיים, אבל בזמן שמפסקת – לא בדיא.

הדיא ילפה מההיא, וההיא ילפה מהדיא. הדיא ילפה מההיא: שאם היו שנים – שהניב להקריו, וההיא ילפה מהדיא: שאם היו שלשה – שהוא של מוצאו.

הלכה ז' מתני' מרחיקין את האילן מן העיר עשרים וחמש אמה. והקרוב והשקמה – חמשים אמה. אבא שאול אומר: כל אילן סרק – חמשים אמה.

אם העיר קדמה – קוצין ואינו נותן דמים. ואם האילן קדם – קוצין ונותן דמים. ספק זה קדם וזה קדם – קוצין ואינו נותן דמים.

מרחיקין גורן קבועה מן העיר חמשים אמה. לא יעשה אדם גורן קבועה בתוך שלו, אלא אם בן יש לו חמשים אמה לכל רוח.

[דף ו' ע"ב]

מרחיק מנטיעותיו של חבירו ומנירו, כדי שלא יזיק.

גמרא משם שעומד ומאפיל, או משם שניא רע? מה מפקה מבניהון? הנה עומד בתוך שלו, אין תימור משם שעומד ומאפיל, בתוך שלו – מותר. ואין תימור משם שניא רע, אפילו בתוך שלו – אסור.

הלכה ח' מתני' מרחיקין את הנבילות ואת הקברות ואת הבורסקי מן העיר חמשים אמה. ואין עושין בורסקי אלא למזרח העיר. רבי עקיבא אומר: לכל רוח הוא עושה, הויז מן המערבה, ומרחיק חמשים אמה.

גמרא רבי אבהו בשם רבי יוחנן: עד מקום שעושה גלד. דבית רבי ינאי אמרי: עד מקום שעומד ומריח. ותני בן: רבי עקיבא אומר: לכל רוח הוא עושה ומרחיק, הויז מן המערבה מפני שהיא תדירה.

רבי מנא היה מוחלף עם מופי שחין. אמר ליה אבני: לא תחלוף ממדינתיה, אלא מפערביה.

הלכה ט' מתני' מרחיקין את המשרה מן הנרק, ואת הכרישין מן הבצלים, ואת התרדל מן הדבורים. רבי יוסי מתיר בתרדל.

גמרא תני: מרחיקין את הבצלים מן הכרישין. ורבי לעזר ברבי שמעון מתיר.

אמר רבי יעקב בן דוסאי: מוגו אילין מתניתא, בשם ששה מרחיקין זה מזה, כך זה מרחיק זה מזה.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בן הנינה: מפני שפי הדבורים חד ומחריבות הדבש.

[דף ז' ע"א]

הלכה י' מתני' מרחיקין את האילן מן הכור עשרים והמש אמה. וההרוב והשקמה – תמשים אמה, בין למעלה, בין מן הצד. אם הכור קדם – קוצץ ונותן דמים. ואם אילן קדם – לא יקוץ. ספק זה קדם וזה קדם – לא יקוץ. רבי יוסי אומר: אף על פי שהכור קדם את האילן – לא יקוץ, ששה חופר בתוך שלו, וזה נומע בתוך שלו.

לא ישע אדם אילן סמוך לשדה חבירו, אלא אם בן הרחיק ממנו ארבע אמות. אחד גפנים ואחד כל האילנות.

היה גדר בינתיים – זה סמוך לגדר, וזה סמוך לגדר.

היו שרשיו יוצאין לתוך שדה חבירו – מעמיק שלשה טפחים כדי שלא יעקב את הפחרישה.

היה חופר בור ושיח ומערה – קוצץ ויורד, והעצים – שלו.

גמרא רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: טעמון דרבנין, מפני שיישוב העולם בבורות.

שמעון בר וזה אמר בשם רבי יוחנן: כך משיב רבי יוסי לתכמים, כמה דאית לכון: יישוב העולם – בבורות, אוף אגא אית לי: יישוב העולם – באילנות.

אמר רבי יוסי: ויאות אמר! שאם אומר שרשיו עיקר הן לביפורים – לא היה אדם יכול להביא ביפורים מעולם, מפני ששרשיו של זה יוצאין לתוך שרשיו של זה, ושל זה בשל זה. לפום בן אמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן: אין שרשיו לעגנן ביפורים כלום.

הלכה י"א מתני' אילן שהוא נוטה לתוף שדה חבירו – קוצין מלא מרדע על גבי המחרישת. החרוב והשקמה – כנגד המשקולת. בית השלחין – וכל האילן כנגד המשקולת. אבא שאול אומר: כל אילן סרק – כנגד המשקולת.

אילן שהוא נוטה לרשות הרבים – קוצין כדי שיהא הגמל עובר ברוכבו. רבי יהודה אומר: טעון פשתן או זמורות. רבי שמעון אומר: כל האילן כנגד המשקולת, מפני הטומאה.

[דף ז' ע"ב]

גמרא רבי יונתן הוה דאין טבאות. והוה תמן חד רומי והוה מגיריה כחקלא ובייתא. והוה לרבי יונתן חד אילן נוטה גו דהוא רומי. אתא קומי חד דיין אבן. אמר לון: אזלון ותון בצפרא. אמר ההוא רומייה: כגני לא נפק דינא. למחר אנא מכטל אילו מדידי, וחמי היאך דינא נפק. אין הנה דאין כל עמא ולא דאין נפשיה, לית הוא בר נש.

כאפתי רמשא שלח רבי יונתן בתר נגריה, אמר פוק קוץ מה דנטה גו רומייה. בצפרא קרץ בעל דיניה לגביה, אמר ליה זיל קוץ מה דנטה גו דידיה. אמר ליה רומייה: דיך מה? אמר ליה: פוק חמי יתיה פמה דידי עבד דיך.

נפק חמייה, אמר: "בריה אלקהון דיהודאי".

חדא איתא אוקרית תאנין לרבי יונתן. אמר לה: כבעו מינד אי אעילתינון מיגליין אפקינון מיגליין. ואין אעילתינון מיכסין, אפקינון מיכסין, דלא ימרון ברייתא דינרין יחבת ליה ואוקרה תאינין.

רבי חנינה אעיל לרבי יונתן בגינתיה ואייכליה תאנין, מדנפק חמא חד אילן דברת שובעין חיוורין. אמר ליה: למח לא אוכלתני מן איליין? אמר ליה: דאינון לברי. רבי חנינה חשש משום גזל בנו.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: הלכה כרבי שמעון.

רבי חייא בשם רבי יוחנן: כל עמא מודי שהלכה כרבי שמעון.

הדרן עלך סרק לא יחפור

פרק שלישי

הלכה א' מתני' חזקת הבתים, בורות שיהיו ומערות, ומרחצאות, ושוככות, בית הכבדי, בית השלחין, ועבדים, וכל שהוא עושה פירות תדיר – חזקתן שלש שנים מיום ליום. שדה הפעל – חזקתה שלש שנים ואינה מיום ליום.

גמרא מנין לחזקה? אמר רבי יוחנן: שמענו מהולכי אושא, משור המועד למדו.

אמר רבי יוסי: מאן אית ליה שור המועד לשלשה ימים, לא רבי יודה! דתנינן תמן: רבי יודה אומר: לא אמרו שלש שנים, אלא כדי שיהא באיספמיה, ויחזיק שנה, וילכו ויודיעוהו שנה, ויבא שנה. שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן:

[דף ה' ע"א]

המוכר בית לחבירו, מין שמסר לו מפתח – קנה.

רבי אמי בשם רבי יוחנן: המוכר בית לחבירו, מין שצבר לתוכו פירות – קנה. אמר רבי שמואל בר רב יצחק: ובלבד פירות שראויין ליצבר.

רבי יוחנן בשם רבי ינאי: המוכר בור לחבירו, מין שמסר לו דלייו – קנה.

רבי יהושע בן לוי בשם ריש לקיש: המוכר צאן לחבירו, מין שמסר לו משכוכית – קנה.

מאי משכוכית? אית דמרינן: הוטרוא. ואית דמרינן: פנדורא. ואית דמרינן: תיישא רבא.

ריש לקיש בשם בר קפרא: המוכר קבר לחבירו, מין שנקבר מת אחד בכוח – חזקה לכל הפוד. קבר שלשה מתים בשלשה בוכין – חזקה לכל הקבר.

ועבדים. רבי סימון אחיה דרבי יהודה בר זבדי בשם רב: תינוק, כל זמן שמושלך בשוק – אביו או אמו מעידין עליו. נאסף מן השוק – צריך שני עדים, ואביו ואמו נעשין לו בשני עדים.

אמר רבי אבהו: ויחשוד אדם לומר על מי שאינו בנו שהוא בנו? דילמא בניכסי הגר איתאמרת.

אמר ליה: הרי כל רבותינו בגולה מעידין עלינו שקד שמענוה מפיי רב אדא בר אבהו.

אמר רב הסדא: הדיא דתימור: בתינוק שאינו מרגיע, אבל בתינוק המרגיע – הדיא היא דמר רבי יוחנן: עגלים וסווייהים המקפצין ממקום למקום – אין להן חזקה.

רבי יסא בשם רבי יוחנן: שתי שדות בניכסי הגר, המיצר בנתיים, תלש מאחת מהן לקנות חבירתה ולא לקנות המיצר – היא נקנית, וחבירתה אינה נקנית.

רבי זירא בעא קומי רבי יסא:

[דף ה' ע"ב]

נתפוזן לקנות המיצר ושרע מינה .

אמר רב הסדא: בניכסי הגר, תלש צפונה של שדה לקנות דרומה ולא אמצעיתה, צפונה – נקנית, דרומה – לא נקנית.

תמן תנינן: אם היה מהובר לקרקע, ותלש כל שהוא – קנה. שמואל אמר: לא קנה אלא מה שתלש. אמר רבי אבדומא נהותא: בניכסי הגר אתאמר רב הסדא.

אמר רבי יצחק: בנין דלא תימר קשיא לשמואל, את מר: בניכסי הגר איתאמרת.

רב הסדא אמר: "משך בהמה זו לקנות" – קנה. "לקנות וולדויה" – קנה. "לקנות היא וולדויה" – לא קנה. אמר רבי נסה: הדיא דתימור, בשלא היתה עברה. אבל אם היתה עברה – עשו אותה באחד מאיבריה.

והתני: המוכר עוברי בהמתו לחבירו – לא עשה כלום. וולדי שפחתו לחבירו – לא עשה כלום. מעשרות שדה לחבירו – לא עשה כלום. אויר הורבתו לחבירו – לא עשה כלום. אלא מוכר לו בהמה

[דף ט' ע"א]

ומשייר לו עברה. מוכר לו שפחה, ומשייר לו וולדה. מוכר לו שדה, ומשייר לו מעשרות. מוכר לו חורבה, ומשייר לו אוירה.

רבי בא בשם רב הסדא: שלשה הן שהן נאמנין לאלתר: החויה, והשיירה, והמטהרת חכרותיה.

החיה, בשעה שישבת על המשבר, מהדיא דכתיב (בראשית לח, כח): ותקח המילדת ותקשר וגומר.

שייך. כפי דמר רבי סימון אחוי דיהודה בר זבדי בשם רב: כל זמן שמושלך לשוק – או אביו או אמו מעידין עליו. נאסף – צריך שני עדים, ואביו ואמו נעשין לו בשני עדים.

והמטהרת חברותיה. כפי דתנינן תמן: שלש נשים שהיו ישנות במיטה ונמצא דם תחת אחת מהן – כולן טמאות. בדיקה אחת ומצתה טמא – היא טמאה, וכולן טהורות. אמר רבי בא: וכלבד מעת לעת.

הלכה ב' מתני' רבי ישמעאל אומר: שלשה חדשים בראשונה, ושלשה חדשים באחרונה, ושנים עשר חדש באמצע – שמונה עשר חדש.

רבי עקיבא אומר: חדש אחד בראשונה, וחדש אחד באחרונה, ושנים עשר חדש באמצע – ארבעה עשר חדש.

אמר רבי ישמעאל: במה דברים אמורים? בשדה לבן. אבל בשדה האילן, כנס את תבואתו, ומסק את יתיו, וכנס את קייציו – הרי אילו שלש שנים.

גמרא שמואל אומר: זו דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא. אבל חכמים אמרים: שלשה שנים קציר, שלשה שנים בציר, שלשה שנים מסיק.

רב אומר: זו דברי רבי ישמעאל ורבי עקיבא. אבל חכמים אמרים: שלשה שנים מעת לעת.

רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: בשם שחלוקין באן, כך חלוקין בשני אלהו.

אמר רבי חנינא: שני ערלה בניהון.

הלכה ג' מתני' שלש ארצות לתוקה: יהודה, ועבר הירדן, והגליל.

היה ביהודה והחזיק בגליל, בגליל והחזיק ביהודה – אינה תוקה עד שיהא עמו במדינה.

אמר רבי יהודה: לא אמרו שלש שנים, אלא כפי שיהא באיספמא ויתחזק שנה, וילכו ויודיעוהו שנה, ויבוא לשנה אחרת.

[דף ט' ע"ב]

גמרא רב אומר: בשעת החירום שנו. (אמר רבי חנינא: שני ערלה בניהון).

רב אמר: אין חזקה לבורה, ולא מארץ לארץ.

שמואל אמר: יש חזקה לבורה, ויש חזקה מארץ לארץ.

אמר רב נחמן בר רב יצחק: קרויין מסייע למה דמר שמואל, (מלכים ב' ח') ויתנו לה המקלד פרים אחד וגומר.

אמר רבי לעזר: ואפילו שתי אבמיניות, כגון שלומי ונבירו, והירדן מפסיק בנתיים, ועומד שם ורואה אחד המחזיק בשדה ומחזיק בשלו – אינה חזקה, עד שתהא עמו באותה העיר ובאותה המדינה.

רב אמר: עיקר חזקה – הכנסת פירות. לא מודה רב במנבל ובמעדר? מודה רב במנבל ומעדר. מהו דאמר רב: עיקר חזקה – הכנסת פירות? אלא, שאם ראו אותו חורש וקוצר ומעמר ודש ובורה, ולא ראוהו מכנים פירות – אינה חזקה, אלא הכנסת פירות.

רב אמר: עיקר חליצה – התרת רצועות. לא כן אמר רבי בא בשם רב יהודה, רבי זרקון מטיי ביה בשם רב: דברי חכמים, חליצה ולא רקקה, רקקה ולא חליצה – חליצתה פסילה עד שתלוץ ותרוק. מודה רב עד שתלוץ ותרוק, מהדא, דאמר רב: עיקר חליצה – התרת רצועות.

רבי יוסי בן חנינה שאל לרבי יוחנן: ערר, מהו שצריך בית דין? רבי יוסה בשם רבי יוחנן: ערר – אין צריך בית דין.

ואית דמרי: רבי יוסי בן חנינה שאל לתלמידיו דרבי יוחנן: ערר, מהו שצריך בית דין? רבי חיה בשם רבי יוחנן: ערר – צריך בית דין. שמואל אמר: אפילו ערר עמו בפני פועלין – ערר הוא. וצריך לעזר על כל שלש שנים.

גידול בר מינימין הוה ליה עובדא, והווי דייניה: חלקיה בר טובי, ורב הונא, ותייה בר רב.

אמר לון תיה בר רב: כן אמר אבא, מפיון שערר עמו שלש שנים הראשונות – עוד אין צריך לעזר עליו.

ותני כן: היה אוכל שלו שש שנים. ערר שלש שנים הראשונות, אמר לו: "אתה מכרתה לי", "אתה נתתה לי מתנה" – אינה חזקה. מחמת טענה הראשונה – הרי זו חזקה. שכל חזקה שאין עמה טענה – אינה חזקה.

שמואל אמר: אם כון – אין אנו מניחין לגדולי ארץ ישראל כלום.

[דף י' ע"א]

הלכה ד' מתני' כל חזקה שאין עמה טענה – אינה חזקה. פיצד? אומר לו: "מה אתה עושה בתוך שלי?" "שלא אומר לי אדם דבר!" – אינה חזקה.

"אתה מכרת לי, אתה נתתה לי במתנה!" – הרי זו חזקה.

והבא משום ירושה – אינו צריך טענה.

גמרא וצריך חזקה.

תמן תנינן: מודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו וכו'.

בהדא, ראיבן אוכל שדה בחזקת שהיא שלו, והביא שמעון עדים שמת אביו מתוכה – מפקין לה מראובן ויהבין לשמעון.

אלא, הלך ראיבן והביא עדים שלא מת אביו מתוכה .

אמר רב נחמן בר יעקב: אגא אפיקמיה מראובן, אגא מהורגה ליה.

רב אמר: פשנתתה – על פי בית דין נתתה. מיכן והילך – המוציא מחבירו עליו הראייה.

מי מודיע? אומר רבי בא: עידי מיתה מודיעין. הגע עצמה, שאין העדים יודעין!

אמר רבי יוסי: לעולם השדה בחזקת בעליה, מיכן והילך – המוציא מחבירו עליו הראייה.

הלכה ה' מתני' השותפין והאריסין, והאפיטרופין – אין להם חזקה.

אין לאיש חזקה בנכסי אשתו, ולא לאשה חזקה בנכסי בעלה, ולא לאב בנכסי הבן, ולא לבן בנכסי האב.

בפה דברים אמורים? במחזיק;

[דף י' ע"ב]

אבל בנותן מתנה, והאחין שחלקו, והמחזיק בנכסי הגר; נעל, גדר, ופרץ כל שהוא – הרי זו חזקה.

גמרא שותף. שמואל אומר: לית בן שותף.

שיתף אין לו חזקה? לא בן אמר שמואל: שיתף שירד ונטע – בנוטע ברשות!

הן דתימר: שיתף שירד ונטע בנוטע ברשות – באתו לעומד שם. והן דתימר: פי שיתף אין לו חזקה – בשאינו עומד שם.

מהו מיייתי תחותיה? האופנין והגזלין – אין להן חזקה.

רצה עבדו אל האופן, וכליו אל הפובס. אמר לו: "תן לי עבדו", "תן לי בילי". אמר לו: "אתה נתתו לי במתנה", "אתה מכרתו לי" – אינה חזקה. "אתה אמרת לי למוכרו לי", "אתה אמרת ליתנו לי מתנה" – הרי זו חזקה.

האריסים. רב הונא אמר: בארים לעולם, אבל בארים לשעה – יש לו חזקה.

רבי יוחנן וריש לקיש, תריהון מרין: אפילו בארים לשעה – אין לו חזקה, דגימר נחת רוחיה מיניה ושקיה.

תמן אמרין: ארים – אין לו חזקה. בן ארים – יש לו חזקה.

רבי יוחנן וריש לקיש אמרין: אף ארים ובן ארים – אין לו חזקה, דגימר נחת רוחיה מאבוי ושכב בריה. דמר רבי יוחנן: ארים שהוריד ארים – אין לו חזקה, שדרף ארים להוריד ארים.

אבל אדם שמפסק על ניכסי אשתו – יש לו חזקה, שדרף תבעלים לפסק על ניכסי נשותיהן.

אין לאיש חזקה בניכסי אשתו. בחיי אשתו; אבל אחר מיתתה – יש לו חזקה.

ולא לאשה בניכסי בעלה – בחייה; אבל לאחר מותה – יש לה חזקה.

ולא לבן בניכסי האב – בחייו; אבל לאחר מיתת האב – יש לו חזקה.

ולא לאב בניכסי הבן – בחייו; אבל לאחר מיתת הבן – יש לו חזקה.

רב אמר: בפוחת מעשרה, או מוסף על עשרה.

שמואל אמר: אפילו פרץ מקום שאינו ראוי לפרוץ, ונדר מקום שאינו ראוי לגדור – הרי זה חזקה.

והתני: המוכר לחבירו, ונתעצל לזכות ולא החזיק בה, ונדר המוכר והחזיק בה –

[דף י"א ע"א]

ביטלה חזקה את המכר ואת המתנה.

הלכה ו' מתני' שנים מעידין אותו שאכלה שלש שנים, ונמצאו זוממין – משלמין לו את הכל.

שנים בראשונה, ושנים בשנייה, ושנים בשלישית – משלשין ביניהן.

שלשה אחים ואחד מצטרף עמהן – הרי אלו שלש עדיות, והן עדות אחת.

גמרא אָמַר לוֹ: "מַה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּתוֹךְ שְׁלִישִׁי?" "שׁוֹיֵשׁ לִי בַּהּ שְׁנֵי חֻזְקָה!" וְהֵלֵךְ וְהִבִּיא עֵידִים שׁוֹיֵשׁ לוֹ

בַּהּ שְׁנֵי חֻזְקָה, וְהֵלֵךְ זֶה וְהוֹזִמוּ עֲדָיו – הָרִי זֶה נוֹתֵן לוֹ הַשְּׂדֵה, וְאוֹכַל פִּירוֹת שֶׁל שְׁלֹשָׁה שָׁנִים.

אָמַר רַבִּי יוֹרְאִי: הֲדָא אִמְרַהּ: עַד זֹמָם – אִין נַפְסַל בְּבֵית דִּין.

הלכה ז' מתני' אילו דברים שיש להן חזקה, ואילו שאין להן חזקה: היה מעמיד בהמה בהצר,

ומעמיד תנור וכירים, וריחים, ומגדל תרנגולין, ונותן זבלו בהצר – אינה חזקה. אבל עשה לבהמתו

מהיצה גבוהה עשרה מפרחים, וכן לתנור, וכן לפיריים, וכן לריחים, הכנים תרנגולים לתוך הבית,

עשה מקום לזבלו עמוק שלשה או גבוה שלשה – הרי זו חזקה.

גמרא אָמַר רַבִּי לְעֹזֵר: נַהֲגוּ הַשׁוֹתֵפִין לְהִיּוֹת כַּתְרִין זֶה לְזֶה בְּתֵרֵנְגוּלִין.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵה: מַתְנִיתָא לֹא אִמְרַהּ בְּזוּ, אֵלָּא שְׁנִיחֵן אִסוּרִין לְהַעֲמִיד רִיחִים וְתַנּוּר וּלְגַדֵּל תֵּרֵנְגוּלִין.

אָמַר רַבִּי לְעֹזֵר: גִּידֵל תֵּרֵנְגוּלִין בְּחֶצֶר שְׂאִינָה שְׁלֹו – הָרִי זֹו חֻזְקָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וַיֵּאוֹת, מַה נִּפְשָׁה, אִם יֵשׁ לוֹ רְשׁוּת לְגַדֵּל – הָרִי זֶה גִּידֵל. אִם אִין לוֹ רְשׁוּת לְגַדֵּל – הָרִי

זֶה חֻזְקָה!

הלכה ח' מתני' המרוב – אין לו חזקה, ויש למקומו חזקה. המזהילה – יש לה חזקה.

מוֹלֵם הַמְּצָרִי – אִין לוֹ חֻזְקָה. וְלְצָרִי – יֵשׁ לוֹ חֻזְקָה.

חֵלוֹן הַמְּצָרִית – אִין לוֹ חֻזְקָה,

[דף י"א ע"ב]

ולצורית – יש לה חזקה.

אי זו היא חלון המצורית? כל שאין ראשו של אדם יכול ליכנס בתוכה.

רבי יהודה אומר: אם יש לה מלבן, אף על פי שאין ראשו של אדם יכול ליכנס לתוכה – הרי זו חזקה.

גמרא ריש לקיש אומר: להאריד ולהרהיב בו. רבי יוחנן אומר: לכל אותה הרוח.

והתנינן: המזחילה – יש לה רשות ארבעה אמות! אית לך מימר: כל אותה הרוח. ודכוותא, המרזב

– אין לו חזקה לכל אותה הרוח.

ותני בן: מקום המרזב פחצר – יש לו חזקה. מקום קילוחו פחצר – אין לו חזקה.

דבי רבי ינאי אומר: עד שלשה עונקין בפסא .

אמר רבי לא בשם דבי רבי ינאי: לעניין טומאה איתאמרת.

רבי חזקיה בשם דבי רבי ינאי: לעניין חזקות איתאמרת.

רבי יוסי בשם דבי רבי ינאי: לעניין שבת איתאמרת.

[דף י"ב ע"א]

אמר רבי הושעיה: לא אמרו אלא פחצר; אבל בגגות, אפילו למעלה מארבעה אמות – מעכבו.

שמע רבי אושעיה, ותנה ביש ליה. אומר: אגא אמרית שמענתא ולא אמריה משמו, לא אמרו אלא

פחצר; אבל בגגות, אפילו למעלה מארבע אמות – מעכבו.

הלכה ט' מתני' זיו, עד טפח – יש לו חזקה ויכול למחות. פחות מטפח – אין לו חזקה ואין יכול

למחות.

גמרא רבי לא בשם רבי ינאי: זיו היוצא טפח, מוציא את אפילו פמה. למשוך פמה. נתן ברבי

הושעיה: בחולק את ביתו.

מסכת פרייתות פָּרָק שְׁלִישִׁי

א. חתיכה של חלב קדש וחתיכה של חלין, אכל את אחת מהן, ואין זו ידוע איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי. וכדברי רבי עקיבה: מביא שני אשמות תלויין. אכל שניה - מביא חטאת ואשם ודאי. אכל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל את השנייה - הן הן כדברי רבי שמעון, הן הן כדברי רבי יוסי.

ב. חתיכה קדש וחתיכה חלין, אכל את הראשונה וחזר ואכל את השנייה בהעלם אחד, מביא חטאת ואשם ודאי, בשתי העלמות - מביא שתי חטאות ואשם ודאי.

ג. חתיכה של פגול וחתיכה של חלין, אכל את אחד מהן, ואין ידוע איזה מהן אכל - מביא אשם תלוי. אכל שניה - מביא חטאת ואשם. אכל את הראשונה, ובא אחר ואכל את השנייה - יביא חטאת בשתפנות, ויתנה עליה ותאכל; דברי רבי שמעון. ורבי יוסי פוטר. מודה רבי יוסי, שזה מביא אשם תלוי, וזה מביא אשם תלוי. חתיכה של חלב פגול, וחתיכה של חלין, אכל את אחת מהן ואין ידוע איזה מהן אכל, מביא שני אשמות תלויין. אכל שניה, מביא שתי חטאות. אכל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל את השנייה - הן הן דברי רבי שמעון, הן הן דברי רבי יוסי.

ד. חתיכה של חלב פגול וחתיכה של נותר. אכל את אחת מהן ואין ידוע איזה מהן אכל. מביא שני אשמות תלויין; רבי אליעזר אומר: מביא חטאת ואשם תלוי. אכל שניה - מביא שלש חטאות. אכל אחד את הראשונה, ובא אחר ואכל שניה; הן הן דברי רבי שמעון, הן הן דברי רבי יוסי.

ה. חתיכה של פגול וחתיכה של נותר, אכל את אחד מהן ואין ידוע איזו מהן אכל; רבי אליעזר מחיב חטאת ורבי יהושע פוטר. אכל שניה - מביא שתי חטאות.

ו. חתיכה של חלב פגול וחתיכה של חלב נותר, אכל את אחת מהן, ואין ידוע את איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי; וכדברי רבי אליעזר: מביא שתי חטאות אכל שניה בהעלם אחד - מביא שני חטאות ואשם ודאי. בשני העלמות - מביא שלש חטאות ואשם ודאי.

ז. חתיכה של חלב פגול קדש וחתיכה של נותר, אכל את אחת מהן, ואין ידוע את איזו מהן אכל - מביא חטאת ואשם תלוי. וכדברי רבי עקיבה: מביא חטאת ושני אשמות תלויין. וכדברי רבי אליעזר: מביא שלש חטאות. אכל שניה בהעלם אחד - מביא שלש חטאות ואשם ודאי. בשני העלמות - מביא ארבע חטאות ואשם ודאי.

מסכת פרייתות פָּרָק רביעי

א. האוכל חמש חתיכות מזבח אחד, בחמשה תמחויין בהעלם אחד - אין מביא אלא חטאת אחת. ועל ספקן - אין מביא אלא אשם תלוי אחד. בחמשה העלמות - מביא חמש חטאות. ועל ספקן מביא חמשה אשמות תלויין. רבי יוסי ברבי יהודה אומר, ורבי אליעזר בן רבי שמעון אומר: אפלו אכל חמש חתיכות מחמשה זבחים בהעלם אחד - אין מביא אלא חטאת אחת. ועל ספקן - אין מביא אלא אשם תלוי אחד. זה הכלל: כל המביא על הודעו חטאת - מביא על לא הודעו אשם תלוי. וכל שאין מביא על הודעו חטאת - אין מביא על לא הודעו אשם. אבל אם אכל חמש חתיכות מזבח אחד לפני זריקת דמים, אפלו בהעלם אחד - מביא חטאת על כל אחת ואחת.

ב. המביא חטאת ואשם על חטא, ונודע לו שלא חטא. עד שלא נשחט - יצא וירעה בעדר, משנשחט - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה.

ג. שור הנסקל, נמצאו עדיו וזממין - מתר בהנאה. עגלה ערופה, נמצאו עדיה וזממין - מתרת בהנאה. חיבי עגלה ערופה שעבר עליהן יום הכפורים - חביבין להביא לאחר

תוספתא

יום הכפורים. מצאו את ההורג - בין כך ובין כך הורגין אותו, שנאמר (במדבר לה, לג): "ולא רץ לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו".

ד. רבי אליעזר אומר: מתנדב אדם אשם תלוי בכל יום ובכל שעה שירצה, היה נקרא 'אשם חסידים'. אמרו עליו על בבא בן בוטי, שהיה מתנדב אשם תלוי בכל יום ויום, חוץ מאחר יום הכפורים יום אחד. אמר: המעון! אלו היו מניחים לי - הייתי מביא, אלא אומר: המתן עד שתכנס לבית הספק. וחכמים אומרים: אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזדונו פרת ושגגתו חטאת. אשם גזלה, אשם מעילה, אשם שפקה חרופה שהביאה פחות משלשה עשר חדש ויום אחד, שלא בכסף שקלים - פסולין. הביאין יתר על שלשה עשר חדש ויום אחד, אפלו הן זקנים - כשרין. אשם נזיר, ואשם מצרע, שהביאין יתר על שנים עשר חדש - פסולין. הביאין פחות משנים עשר חדש, אפלו ליום השמיני - כשרין. הביאין בסלע, הביאין בשקל, הביאין בחמשה דינרין - כשרין.

ה. המפריש שתי סלעים לאשם, לקח באחת מהן איל לאשם, אם היה יפה שתי סלעים - יקרב אשמו, ושניה - תפול לנדבה. אם לאו - ירעה עד שישתאב, וימכר, ויביא בדמיו אשם יפה שתי סלעים ושניה תפל לנדבה. לקח בהן שני אילים לאשם, אם היה אחד מהן יפה שני סלעים - יקרב אשמו, והשני - ירעה עד שישתאב, וימכר ויפלו דמיו לנדבה, אם לאו - שניהם ירעו עד שישתאבו, וימכרו ויביא מהן אשם היפה שתי סלעים, והשאר יפלו לנדבה. לקח בהן שני אילים לחלין אחד יפה שתי סלעים ואחד יפה עשרה זוז; היפה שני סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו. אחד לאשם ואחד לחלין, אם היה של אשם יפה שני סלעים - יקרב לאשמו, והשני למעילתו. יביא סלע וחמשה מביטו. לקח איל אחד בסלע ופטמו, והרי הוא יפה שתיים - כשר, יביא

השלם

סלע מביטו. הפריש איל אחד מעדרו בשעת הפרישתו יפה סלע, ובשעת הקרבתו יפה שתיים - כשר. בשעת הפרישה יפה שתיים ובשעת הקרבתו יפה סלע - פסול.

ו. המביא אשם תלוי על ספק חלב, ועל ספק דם, ונודע לו שלא חטא; עד שלא נשחט - יצא וירעה בעדרו. משנשחט - תעבר צורתו ויוצא לבית השרפה. הפריש חטאת לחלב, והביא לדם, לדם והביאה לחלב - הרי זה מעל ולא כפר. הפריש מעות לחטאת החלב, והביאין לחטאת דם, לחטאת דם והביאין לחטאת חלב, בשוגג - מעל, לפיכך כפר, במזיד - לא מעל, לפיכך לא כפר. הפריש עשירית האיפה והעשירי. עד שלא קדשה בכלי - הרי היא ככל המנחות, תפדה ותאכל. משקדשה בכלי - תעבר צורתה ותצא לבית השרפה. הפריש מעות לעשירית האיפה, והעשירי - יוסיף ויקח בה תורין ובגני יונה. הפריש תורין ובגני יונה, והעשירי - סתומים ימותו, שאין פדיון לעוף. מפרישים, חטאת - תמות, ועולה - תקרב עולה. הפריש מעות תורין ובגני יונה, והעשירי - יוסיף ויקח בהן כשבה ושעירה.

ז. רבי שמעון אומר: בכל מקום הקדים בריאת שמים לארץ, במקום אחד הוא אומר (בראשית ב, ד): "ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים" - מלמד ששקולין זה כזה. בכל מקום הקדים אברהם לאבות, במקום אחד הוא אומר (ויקרא כו, מב): "וזכרתי את בריתי יעקוב" וגו' - מלמד ששקולין זה כזה, שלשמן. בכל מקום הקדים משה לאהרן, במקום אחד הוא אומר (שמות ו, כו): "הוא אהרן ומשה" - מלמד ששקולין זה כזה. בכל מקום הקדים יהושע לכלב, במקום אחד הוא אומר (במדבר לבי, יב): "בלתי כלב בן יפנה הקנזי ויהושע בן נון" - מלמד ששניהן שקולין זה כזה.

מסכת מעילה פרק ראשון

א. רבי יהושע אומר: קדשי קדשים ששחטן בדרום - מועלין בהן. שחטן בדרום וקבל

הַרְצָה הַצִּיץ עַל הַיּוֹצֵא, מוֹעֲלִין בְּהֵן וְחִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוֹם פִּגּוּל נוֹתֵר וְטָמֵא. פְּרִים הַנְּשָׁרְפִים, בִּיּוֹן שִׁשְׁחָטוּן וְזֶרֶק דָּמָן - מוֹעֲלִין בְּהֵן, וְחִיבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוֹם פִּגּוּל נוֹתֵר וְטָמֵא; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין פִּגּוּל בְּפָנִים. כָּל חֲטָאוֹת הַמֵּתוֹת - הַדְּמִים יִלְכוּ לָיִם הַמֶּלַח, לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. חֲטָאת שְׂמֵתָה מַעֲצָמָה, וְעוֹלָה שְׂמֵתָה מַעֲצָמָה - אֵין מוֹעֲלִין בְּהֵן. עוֹלַת הָעוֹף שְׂמֵצָה אֵת דָּמָה - יֵצֵא מִיַּד מַעֲיֵלָה, הַנוֹצֵה וְהַמּוֹרָאָה - מוֹעֲלִין בָּהּ עַד שֶׁתִּצָּא לְבַיִת הַדָּשָׁן.

ד. הַמְּפָרִישׁ מַעוֹת לְנִזְרוֹתוֹ - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, מִפְּנֵי שֶׁהֵן רְאוּיִין לְהִבְיֵא בְּכֻלָּן שְׁלָמִים. בְּמָה דְּבָרִים אָמורים? בְּזִמְן שֶׁהֵיוּ סוֹתְמִים, אָבֵל אִם מְפָרְשִׁין - מוֹעֲלִין בְּדָמֵי חֲטָאת וּבְדָמֵי עוֹלָה, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּדָמֵי שְׁלָמִים. אִם הֵיטָה בַּהֶמָּה - מוֹעֲלִין בְּחֲטָאת וּבְעוֹלָה, וְאֵין מוֹעֲלִין בְּשְׁלָמִים. מַת, הֵיוּ סוֹתְמִין - יִפְלוּ לַנְּדָבָה, אִם הֵיוּ מְפָרְשִׁין, דְּמֵי חֲטָאת יִלְכוּ לָיִם הַמֶּלַח, דְּמֵי עוֹלָה וּדְמֵי שְׁלָמִים יִקְרְבוּ. אִם הֵיטָה חֲטָאת תָּמוֹת, עוֹלָה וְשְׁלָמִים יִקְרְבוּ.

ה. 'אלו לעולתי והשאר לשאר נזירותי', ומת - דמי עולה יביא עולה, ומועלין בהן, והשאר יפלו לנדבה ומועלין בהן. 'אלו לשלמי והשאר לשאר נזירותי', ומת, דמי שלמים יביא שלמים ואין מועלין בהן, והשאר יפלו לנדבה ומועלין בהן. 'אלו לחטאת והשאר לשאר נזירותי', ומת, דמי חטאת ילכו לים המלח, ולא נהנין ולא מועלין, והשאר רוצה להביא בהן עולה - יביא. שלמים - יביא. ומועלין בכלן, ואין מועלין במקצתן. הֵיטָה חֵיב חֲטָאת הָעוֹף, וְאָמַר: 'הֵרִי עָלַי עוֹלָה' וְהַפְּרִישׁ מַעוֹת, וְאָמַר: הֵרִי אֵלַי לְחוֹבָתִי, רָצָה לְהִבְיֵא בְּהֵן חֲטָאת הָעוֹף - לֹא יִבְיֵא עוֹלַת הָעוֹף, מוֹעֲלִין בְּכֻלָּן וּמוֹעֲלִין בְּמִקְצָתָן. מַת, הַדְּמִים יִלְכוּ לָיִם הַמֶּלַח, מִפְּנֵי שֶׁדְּמֵי חֲטָאת מְעַרְבִין בְּהֵן, אֵלּוֹ לְחֲטָאתוֹ וְאֵלּוֹ לְעוֹלָתוֹ, וְאֵלּוֹ לְשְׁלָמִים, וְנִתְעַרְבוּ בּוֹ - הֵרִי זֶה לּוֹקַח בְּהֵן שֶׁל

דָּמָן בְּצִפּוֹן, בְּצִפּוֹן וּקְבֵל דָּמָן בְּדֵרוֹם, שִׁחַט בַּיּוֹם וְזֶרֶק בְּלֵילָה, בְּלֵילָה וְזֶרֶק בַּיּוֹם, נִתָּן אֵת הַנִּתְנִין לְמִטָּה לְמַעְלָה, וְאֵת הַנִּתְנִין לְמַעְלָה לְמִטָּה, וְאֵת הַנִּתְנִין בְּפָנִים בַּחוּץ, וְאֵת הַנִּתְנִין בַּחוּץ בְּפָנִים, אוֹ שִׁשְׁחָטוּן חוּץ לְזִמְנָן וְחוּץ לְמִקְוָם - מוֹעֲלִין בְּהֵן. כָּלֵל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: כָּל שֶׁהָיָה לָהּ שַׁעַת הַתֵּר לְכַהֲנִים - מוֹעֲלִין בָּהּ, וְכֹל שֶׁלֹּא הָיָה לָהּ שַׁעַת הַתֵּר לְכַהֲנִים - אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ. פֶּגֶל בְּקֹדֶשִׁי קֹדֶשִׁים - מוֹעֲלִין בוֹ, וּבְקֹדֶשִׁים קְלִים - אֵין מוֹעֲלִין בוֹ. יֵשׁ נוֹתֵר שְׂמוֹעֲלִין בוֹ, וְיֵשׁ נוֹתֵר שְׂאֵין מוֹעֲלִין בוֹ. כִּיצַד? לָן לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים - מוֹעֲלִין בוֹ, לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בוֹ. אָבֵל טָמֵא שְׁנוֹטָמֵא, בֵּין לְפָנֵי זְרִיקַת דָּמִים וּבֵין לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים - אֵין מוֹעֲלִין בוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהַצִּיץ מְרַצֵּה עָלָיו.

ב. בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים, ונזרק את הדם עליו; רבי אליעזר אומר: מועלין בו, ואין חביבין עליו משום פגול נותר וטמא. רבי עקיבא אומר: הרצה הציץ על היוצא, אין מועלין בו, אבל חביבין עליו משום פגול נותר וטמא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כִּשְׁשִׁבְתִּי בְּכַפֵּר עִכּוֹ, מִצָּאֵי תַלְמִיד אֶחָד מִתַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאָמַר לִי: בְּשֹׁר שִׁינְאָ חוּץ לְקִלְעִים וְנִזְרַק אֵת הַדָּם עָלָיו - הַרְצָה! וּכְשִׁבָאתִי וְהַרְצָתִי הַדְּבָרִים לְפָנֵי חֲבֵרֵי בְּגִלָּל, אָמְרוּ לִי: וְהֵלֵא פְסוּל הוּא! הַאִיךְ מְרַצֵּה עַל הַפְּסוּל? וּבָאתִי וְהַרְצָתִי הַדְּבָרִים לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא, וְאָמַר לִי: הֵרִי הַמְּפָרִישׁ חֲטָאתוֹ וְאִבְדָּהּ, וְהַפְּרִישׁ אַחֲרַת תַּחֲתִיתָהּ, וְאַחַר כֵּן נִמְצְאת הָרֵאשׁוֹנָה, וְהֵרִי שְׁתִּיחֵן עוֹמְדוֹת - מוֹעֲלִים בְּשִׁתִּיחֵן. שִׁחַטָה וְהֵרִי דָּמָה מְנַח בְּכּוֹסוֹת - מוֹעֲלִין בְּשִׁתִּיחֵן, נִזְרַק דָּמָה שֶׁל אַחַת מֵהֶן - הַצִּיל אֵת הַבְּשֹׁר חֲבֵרָתָהּ מִן הַמַּעֲיֵלָה, אִם הַצִּיל אֵת הַבְּשֹׁר חֲבֵרָתָהּ מִן הַמַּעֲיֵלָה, אִף עַל פִּי שְׁפָסוּל, דִּין הוּא שִׁינְאֵל אֵת בְּשָׂרָהּ.

ג. אמורי קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים, ונזרק את הדם עליהן; רבי אליעזר אומר: אין מועלין בהן, ואין חביבים עליהם משום פגול נותר וטמא. רבי עקיבא אומר:

הפּרה - מועלין בהן ולדה וחלבה. חמורה - מועלין בה וחלבה, ותרנגלת מועלין בה וכביצה.

ט. ביצת תורין ומוראת העוף, וקרננות - לא נהנין ולא מועלין. המקדיש תורין לברך הבית - מועלין בכיצייהו.

י. אשפה - מועלין בה ובזבלה. בור - מועלין בו ובמימיו. שוכך - מועלין בו וביוניו. הקדישין ריקנין ואחר כך נתמלאו - מועלין בהן, ואין מועלין במה שבתוכן; דברי רבי מאיר. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אף מועלין במה שבתוכו. אמר רבי יוסי: רואה אני בכלן דברי רבי מאיר, חוץ מן השדה ומן האילן, מפני שדרךך להתמלאות.

יא. פועלין שהיו עושין בהקדש - לא יאכלו מגורגרות של הקדש, אבל אחרים מתנדבין להן. וכן פרה שהיה עושה בהקדש - לא תאכל מפרשיני הקדש, אבל אחרים מתנדבין לה. הקדיש את הפרה ואת הפרשינין ואת העמיר - אין אומרים תאכל פרה זו את הפרשינין ואת העמיר, אבל אחרים מתנדבין לה. פועל שעשה מלאכה, בין במנה בין במאתים, לא יאמר: 'תנו לי פרה זו במנה וטלית זו בחמשים וזו, שאין הקדש מתחלל על מלאכה אלא על המעות בלבד. כיצד הן עושין? מפרישין שטר האומנין, מחללין אותן על מעות האומנין, ונותנין אותן לאומנין בשכרן, וחוזרין ולוקחין אותן מתרומת הלשכה. הזבל והפרש של מקדשין - הרי אלו אסורין ויפלו דמיהן ללשכה.

יב. הדר בצלו של שוכך ובצלו של מערה - לא נהנין ולא מועלין. ושברקעות - מועלין בהם. מים שבתבית - אין מועלין בהן. נותנין לצלוחתה - מועלין בהן. אבל חבית וצלוחת עצם - מועלין בהן, מפני שגופן הקדש. הקדיש חרש לקורות - מועלין בקורות, ומועלין בשפוד ובנמויה. אבל גזרין שלקחו חרש לעצים - מועלין

בהמות, בין ממקום אחד ובין משלשה מקומות, מחלל דמי חטאת על חטאת, דמי עולה על עולה, דמי שלמים על שלמים - מועלין בכלן ומועלין במקצתן.

ו. הזב והזבה והיולדת והמצרע, וכל חיבי קינין שבתורה, שהפריש מעות, ואמר: 'הרי אלו לחובתי', רצה להביא בהן חטאת העוף - יביא, עולת העוף - יביא. מועלין בכלן ומועלין במקצתן. מת - יפלו לנדבה ומועלין בהן.

ז. 'כיס מכיסי הקדש', ו'שור משורי הקדש' - מועלין בכלן ומועלין במקצתן. כיצד היה עושה? מביא את הגדול שבהן, ואומר: אם הקדש הוא הרי הוא הקדש, אם לאו הקדש בכל מקום מחלל על זה. העצמות והגידים והטלפים שפרשו מקדשין לפני זריקת דמים - מועלין בהן, לאחר זריקת דמים - אין מועלין בהן. אבל גחלת שפקעה מעל המזבח, בין לפני חצות בין לאחר חצות - הרי זה לא יחזיר, אין נהנין ולא מועלין בהן.

ח. רבי שמעון אומר: הדם קל בתחלתו חמור בסופו, מתערב באמה, מתגלגל ויורד לנחל קדרון, ונמכרין לגננין ומועלין בהן; דברי רבי מאיר ורבי שמעון. וחקמים אומרים: אין מעילה בדמים. וכן היה רבי שמעון אומר: המקדיש דמים לברך הבית - מועלין בהן. ונסכין, חמר בתחלתן וקל בסופן. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: לול קטן היה בין האולם למזבח למערכו של כבש, אחד לששים ושבעים שנה, פרחי כהונה יורדין לשם, ומלקטין משם יין קרוש כעגולי דבלה, מועלין ושוורפין אותן בקדשה, שנאמר (במדבר כט, ז): "בקדש הסך נסך שכר לה" - כשם שנסיכתו בקדשה כך שרפתו בקדשה. ואומר (ישעיה ה, ב): "ויבן מגדל בתוכה וגם יקב חצב בו". ו"ויבן מגדל" - זה היכל. "יקב חצב בו" - זה מזבח. "וגם יקב חצב בו" - זה השית. כל הראוי למזבח ולא לברך הבית, לברך הבית ולא למזבח, אפלו חלב ואפלו גבינה, ואפלו מורס - מועלין בהן. הקדיש את

ב'עצים, ואין מועלין לא בשפור ולא בנמוייה.

יג. המפריש שקלו והוציאו - הרי זה מעל. המפריש שקלו לחברו - הרי זה מעל. לקח בו קני זבין, קני זבות, וקני יולדות, המביא חטאתו ואשמו ופסחו מן ההקדש, השוקל שקלו מן הקדש - כיון שלקח מעל. דברי רבי שמעון. וחכמים אומרים: לא מעל עד שיזרקו דמים.

יד. מכאן אמרו: אין מביאין מנחות ונסכים, ומנחת בהמה, ולחמה של תודה מן הטבל ומן התרומה ממעשר ראשון שלא נטלה תרומתו, ממעשר שני והקדש שלא נפדו, מן המדמץ ומן הקדש מפרות שביעית. ואם הביא - לא מעל, ואין צריך לומר מערלה וכלאי הפרם.

טו. כחצי פרוטה מקדשי מזבח וכחצי פרוטה מקדשי בדיק הבית - מצטרפין זה עם זה למעלה. עולה ואמורין - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, לחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה ונסכיה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. עולה ונסכיה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. תודה ולחמה - מצטרפין זה עם זה למעלן בחוץ, ולחיב עליהן משום פגול נותר וטמא. כחצי זית בשר וכחצי זית לחם - מצטרפין זה עם זה לפגל בלחם, אבל לא בבשר. פגול בקדשי קדשים - מצטרפין זה עם זה. נותר - בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים - אין מצטרפין זה עם זה. כל המשקין - מצטרפין זה עם זה לרביעית, ולשפיכת שבת. השרץ - דמו בשרו ואמוריו מצטרפין לכעדשה. כל האסורין בנזיר - מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית מן בהמה טהורה בחייה וכחצי זית במיתתה - הרי אלו מצטרפין. וכחצי זית מן בהמה טמאה בחייה וכחצי זית במיתתה - אין מצטרפין. כחצי זית מן בהמה טהורה וכחצי זית מן בהמה טמאה, בין בחייה ובין במיתתה - אין מצטרפין.

טז. כל המתים מצטרפין זה עם זה לכזית. כחצי זית בשר, וכחצי זית נצל - מצטרפין זה עם זה. ושאר כל הטמאות שבמת - אין מצטרפות זה עם זה, מפני שלא שוו בשעורין. כחצי זית בשר וכחצי זית חלב - מצטרפין זה עם זה, לחיב עליהן משום אוכל ומשום מבשל. אבני בית מגנע, ועציו, ועפרו - מצטרפין זה עם זה. רבי שמעון אומר: הבגר, והשק, והעור, והמפץ - מצטרפין זה עם זה, מפני ששנה טפח על טפח משם קצוע.

מסכת מעילה פרק שני

א. הנהנה והפגם בשה פרוטה מן הקדש - מועל, נהנה ולא פגם, פגם ולא נהנה - הרי זה לא מעל, עד שיהנה ויתפון להנות, עד שתהא הנאתו ופגימתו כאחד, בדבר שדרכו לפגם, ובשעה שנהנה פגם ובשליח שעשה שליחותו. רבי עקיבה אומר: אם נהנה - אף על פי שלא פגם - מעל. מודה רבי עקיבה לחכמים, בדברים שאין בהם פגם, כגון השירים ונזמים קטלאות וטבעות, שאם נהנה, אף על פי שלא פגם - מעל. מודים חכמים לרבי עקיבה, בדברים שיש בהן פגם, שאם נהנה ולא פגם - שלא מעל. נטל קודם של הקדש ובקע בו, אם נהנה ופגם בשה פרוטה - מעל. אם לאו - לא מעל. בא חברו ובקע בו - כלן מעלו. נטלו הראשון ונתנו לשני - הראשון מעל והשני לא מעל. נטל חמור של הקדש, ורכב עליה, אם נהנה ופגם בשה פרוטה - מעל, ואם לאו - לא מעל. בא חברו ורכב - כלן מעלו. נטלו הראשון ונתנו לשני - הראשון מעל והשני לא מעל. נטל אבן של הקדש ובנאה בתוך ביתו, קורה וקירה בתוך ביתו - הרי זה לא מעל עד שיזור תחתיה בשה פרוטה. נטל פרוטה של הקדש, ואמר: הרי היא שלו - לא אמר כלום, עד שיוציאנה לחלין. נתנו לספר, אף על פי שלא ספר - מעל. ובעולה, נתנו לחברו, וחברו לחברו - כלן מעלו.

ב. אין המועל אחר המועל במקדשין אלא בהמה. רבי נחמיה אומר: בהמה וכלי שרת.

שְׁנִיחָן מְעָלוּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בְּעַל הַבַּיִת
 לֹא מְעַל, שְׂאוֹמֵר: 'אֲתָרוּג גְּדוֹל הַיֵּיתִי
 מִבְּקֵשׁ וְהַבֵּאת לִי קֶטֶן רַע'. נִתֵּן לוֹ דִּינָר זֶהָב,
 וְאָמַר לוֹ: 'הֵבֵא לִי חֲלוֹק', וְהֵלֵךְ וְהֵבִיא לוֹ
 בְּשָׁלִישׁ חֲלוֹק, וּבְשָׁלִישׁ טָלִית - שְׁנִיחָן
 מְעָלוּ. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: בְּעַל הַבַּיִת לֹא
 מְעַל, שֶׁהוּא אָמַר לוֹ - 'לְחֲלוֹק גְּדוֹל הַיֵּיתִי
 מִבְּקֵשׁ וְהַבֵּאת לִי קֶטֶן רַע'. וּמוֹדָה רַבִּי
 יְהוּדָה בְּקִטְנִית, שְׁשִׁנִּיחָן מְעָלוּ, שְׂקִטְנִית שֶׁל
 סֹלַע כְּקִטְנִית שֶׁל פְּרוּטָה.

ה. הַמְּפָקִיד מְעוֹת אֶצֶל שְׁלֹחְנֵי: אִם צְרוּרִין -
 לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָף אִם הוֹצִיא - לֹא
 מְעַל. אִם מִתְרִין - יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, לְפִיכָף אִם
 הוֹצִיא - מְעַל. אֶצֶל בְּעַל הַבַּיִת - בֵּין כֶּף וּבֵין
 כֶּף לֹא יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן. לְפִיכָף אִם הוֹצִיא - לֹא
 מְעַל. חֲנוּנִי כְּבַעַל הַבַּיִת; דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר.
 רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כְּשִׁלְחָנִי.

מסכת מעילה פרק שלישי

א. פְּרוּטָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּפְּלָ לַתּוֹךְ הַכִּיס, או
 שְׂאוֹמֵר: 'פְּרוּטָה מִן הַכִּיס זֶה הַקֹּדֶשׁ', בֵּין
 שֶׁהוֹצִיא אֶת הָרְאוּשׁוֹנָה - מִבֵּיא אֶשֶׁם תְּלוּי,
 וְאֶת הַשְּׁנִיָּה - מִבֵּיא אֶשֶׁם וְדֹאֵי. דְּבָרֵי רַבִּי
 עֲקִיבָה. וְחֲכָמִים אָמְרִים: אִין מִבֵּיא אֶשֶׁם
 תְּלוּי, וְאֶת הַשְּׁנִיָּה כְּרַת, וְשִׁנְתָּהּ חֲטָאת,
 לְהִיכֵן מְעִילָהּ זֹו נּוֹפְלָתָ? הִנְהִנָּה מִחֲטָאת
 וּמֵאֶשֶׁם - הֲרִי זֶה מוֹסִיף, מִבֵּיא חֲטָאת וְאֶשֶׁם
 אַחֵר. כְּכֹר קָרְבָּה חֲטָאתוֹ - יֵלֵךְ לִים הַמֶּלַח.
 כְּכֹר קָרַב אֶשְׁמוֹ - יְפוֹל לְנֹדְבָה. מִקֹּדֶשִׁי
 קֹדֶשִׁים לְפָנָי זְרִיקַת דָּמִים, מִקֹּדֶשִׁים קָלִים
 לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים, מִן הָעוֹלָה וּמִן הָאֲמוּרִין,
 מִן קִמְצִין וּלְבוֹנָה וּמִנְחַת כֹּהֵן מִשִּׁיחַ, וּמִנְחַת
 נְסֻכִים - יְפָלוּ לְשִׁפְהָ. מִקְרָבּוֹת צְבוּר - יְפָלוּ
 לְנֹדְבָה. מִהַקֹּדֶשׁ מִזְבַּח - יְפָלוּ לְהַקֹּדֶשׁ
 הַמִּזְבַּח. מִהַקֹּדֶשׁ בְּדֵק הַבַּיִת - יְפָלוּ לְהַקֹּדֶשׁ
 בְּדֵק הַבַּיִת.

הַרְדֵּף עֲלוֹן וְהַרְדֵּן עֲלוֹן סֹדֵר קֹדֶשִׁים
 בְּסִייעָתָא דְשְׂמִיא

הִנְהִנָּה מִחֲטָאת כְּשֶׁהִיא חֲזָה - לֹא מְעַל עַד
 שִׁפְגָם כְּשֶׁהִיא מִתָּה, בֵּין שְׁנֵהֲנָה מְעַל,
 שְׂאִין פָּגַם לַמִּיתָה. נִהְנָה וְלֹא פָּגַם, פָּגַם וְלֹא
 נִהְנָה - הֲרִי זֶה לֹא מְעַל עַד שִׁיְהִנָּה וּפְגָמָתוֹ
 וַיִּתְפַּן לְהַנּוֹת עַד שֶׁתֵּהֵא הַנֶּאֱתוֹ וּפְגָמָתוֹ
 כְּאֶחָד, וּבִתְלוּשׁ מִן הַקֶּרֶקַע וּבְשָׁלִיחַ בְּשַׁעַת
 שְׁלִיחוֹתוֹ. הַקֹּדֶשׁ בְּשֶׁר לְאוֹרְחִין, וְאָמַר לוֹ:
 'פֵּן לֵהֵן חֲתִיכָה חֲתִיכָה', וְהוּא אָמַר: 'טָלוּ
 שְׁתֵּים שְׁתֵּים', וְהֵן נְטָלוּ שְׁלֹשׁ שְׁלֹשׁ - כֵּלֵן
 מְעָלוּ, וּבְעוֹלָה - לֹא מְעָלוּ אֶלָּא אוֹכְלִין
 בְּלִבָּד.

ג. 'פְּרוּטָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ יֵשׁ לִי בַחֲלוּן', וְהֵלֵךְ
 הַבֵּן וְהוֹצִיאָהּ - הַבֵּן מְעַל וְהָאָב לֹא מְעַל. אִם
 אָמַר לוֹ אָבִיו: 'צֵא וְטוֹל' - הָאָב מְעַל וְהַבֵּן
 לֹא מְעַל. נִתֵּן לוֹ פְּרוּטָה, וְאָמַר לוֹ: 'צֵא וְקַח
 לִי מִקַּח מִן הַשּׁוֹק', וְנִזְכַּר בְּעַל הַבַּיִת שֶׁהוּא
 שֶׁל הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא נִזְכַּר הַשְּׁלִיחַ - שְׁלִיחַ מְעַל,
 נִזְכָּרוּ שְׁנֵיהֶן - שְׁנִיחָן לֹא מְעָלוּ, וְחֲנוּנִי מְעַל,
 כְּשִׁוְצֵא נִזְכָּרוּ שְׁלֹשָׁתָן - לֹא מְעַל וְהַמְּקַח
 תְּפוּס לְהַקֹּדֶשׁ, כִּי צַד יַעֲשֶׂה? יוֹצֵא אֶת חֲבֵרוֹ
 יְדֵי מְעִילָה, נוֹטֵל פְּרוּטָה אוֹ כָּלִי, אָמַר:
 'פְּרוּטָה שֶׁל הַקֹּדֶשׁ בְּכָל מְקוֹם שֶׁהִיא -
 מִתְחַלֶּלֶת עַל סֹלַע זֹו, וְעַל קֵתוֹן זֶה, וְעַל
 טָלִית זֹו'; שֶׁהַקֹּדֶשׁ חָל עַל הַכֹּל. אִין חָל, לֹא
 עַל הָעֶבְדִים, וְלֹא עַל שְׁטוֹרוֹת, וְלֹא עַל
 קֶרֶקַעוֹת.

ד. נִתֵּן לוֹ פְּרוּטָה, וְאָמַר: 'הֵבֵא לִי בַחֲצִיָּה
 גְּרוֹת וּבַחֲצִיָּה פְתִילוֹת', וְהֵלֵךְ וְהֵבִיא לוֹ
 בְּכֹלָה גְּרוֹת, בְּכֹלָה פְתִילוֹת - שְׁנִיחָם לֹא
 מְעָלוּ. בְּעַל הַבַּיִת שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ,
 וְשִׁלַּח שֶׁלֹּא שִׁנָּה שְׁלִיחוֹתוֹ - בְּשׁוּהָ פְּרוּטָה.
 אֲבָל נִתֵּן לוֹ מִצֶּה כֶּסֶף, וְאָמַר לוֹ: 'הֵבֵא לִי
 בְּכֹלָה גְּרוֹת, בְּכֹלָה פְתִילוֹת, וְהֵלֵךְ וְהֵבִיא לוֹ
 בַּחֲצִיָּה גְרוֹת וּבַחֲצִיָּה פְתִילוֹת - שְׁנִיחָם
 מְעָלוּ, בְּעַל הַבַּיִת שֶׁנַּעֲשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ בְּשׁוּהָ
 פְּרוּטָה. וְשִׁלַּח שֶׁנִּשְׁנָה שְׁלִיחוֹתוֹ בְּשׁוּהָ
 פְּרוּטָה. אֲבָל אָמַר לוֹ: 'הֵבֵא לִי מִיוֹסֵף'
 וְהֵבִיא לוֹ מִשְׁמַעוֹן, 'מִשִּׁיחִין' וְהֵבִיא
 מִצְפוּרִי - הַשְּׁלִיחַ מְעַל. נִתֵּן לוֹ שְׁתֵּי פְרוּטוֹת,
 וְאָמַר לוֹ: 'הֵבֵא לִי אֲתָרוּג', וְהֵלֵךְ וְהֵבִיא לוֹ
 בְּפְרוּטָה אֲתָרוּג, וּבְפְרוּטָה שְׁנֵיהֶן רְמוֹן -

מִסְכַּת בָּלִים קָמָא פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. חֲמֵר בִּשְׂרִץ שְׂאִין בְּשִׁכְבַּת זֶרַע וּבִשְׁכַבְתּוֹ זֶרַע שְׂאִין בִּשְׂרִץ. חֲמֵר בִּשְׂרִץ: שֶׁהִשְׂרִץ אֵין חֲלוּקָה טְמֵאָתוֹ, וּשְׁכַבְתּוֹ זֶרַע חֲלוּקָה טְמֵאָתָה. חֲמֵר בְּשִׁכְבַּת זֶרַע, שֶׁשְׁכַבְתּוֹ זֶרַע מִטְמֵא בְּכָל שְׂהוּא, וְהִשְׂרִץ אֵינוֹ מִטְמֵא אֲלָא בְּכַעֲדוּשָׁה.

ב. חֲמֵר בְּנִבְלָה שְׂאִין בְּמִי חֲטָאֵת וּבְמִי חֲטָאֵת שְׂאִין בְּנִבְלָה. חֲמֵר בְּמִי חֲטָאֵת: שְׂמַעוּט מִי חֲטָאֵת - טְמֵא, וּמַעוּט נִבְלָה - טְהוּר. חֲמֵר בְּנִבְלָה שְׁבִימִי חֲטָאֵת שְׁלֵהֵן טְהוּרִין מִטְמֵאָתָן, וּמִטְהַרִין אֶת הַטְּמֵאִים, וְאֵין מִטְמֵאִין בְּצִרוּפָן, מַה שְׂאִין כֵּן בְּנִבְלָה. מִי חֲטָאֵת שִׁיבְשׁוּ - הָרִי אֵלוֹ טְהוּרִין. נִבְלָה שִׁיבְשָׁה, אִם יְכוּלָה לְשֵׁרוֹת וּלְחַזֵּר לְכַמּוֹת שְׁהִיתָה - הָרִי זֶה טְמֵאָה.

ג. חֲמֵר בְּטְמֵא מֵת שְׂאִין בְּבוּעַל נְדָה וּבְבוּעַל נְדָה שְׂאִין בְּטְמֵא מֵת. חֲמֵר בְּטְמֵא מֵת: שְׂטְמֵא מֵת טְעוֹן הַזָּאָה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי, מַה שְׂאִין כֵּן בְּבוּעַל נְדָה. חֲמֵר בְּבוּעַל נְדָה: שְׁבוּעַל נְדָה מִטְמֵא כִּר הַתַּחֲתוֹן כְּעֵלְיוֹן, מַה שְׂאִין כֵּן בְּטְמֵא מֵת. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: זֹבּוֹ שֶׁל זֶבֶב, וְרִקּוֹ, וּשְׁכַבְתּוֹ זֶרַעוֹ, וּמִימֵי רִגְלָיו, וְדָם הַנִּגְדָּה וְרַבִּיעִית דָּם מִן הַמֵּת, לְמַה אֲמַרו רַבִּיעִית? לְפִי שֶׁכָּל עֶבֶר תַּחֲלַת בְּרִיתוֹ יֵשׁ בּוֹ רַבִּיעִית דָּם, כִּיּוֹצֵא בְּמֶרְכָב לְטְמֵא שְׁנַיִם וּלְפֶסֶל אֶחָד. חֲמֵר כֵּהֵן שְׂאִין בְּמֶרְכָב וּבְמֶרְכָב שְׂאִין כֵּהֵן. חֲמֵר כֵּהֵן - שֶׁשְׂהוּה מְגַעֵן לְמִשְׁאֵן לְטְמֵא אֶדָם וּלְטְמֵא בְּגָדִים, מַה שְׂאִין כֵּן בְּמֶרְכָב. חֲמֵר בְּמֶרְכָב, שֶׁהַמֶּרְכָב מִטְמֵא תַּחַת אֲבָן מִסְמָא, מַה שְׂאִין כֵּן כֵּהֵן.

ד. חֲמֵר בְּכִזִּית מִן הַמֵּת מִן הַמֵּת, שְׁפִזִּית מִן הַמֵּת - פִּתְחוּ בְּטַפֵּחַ, וְהַמֵּת עֲצָמוֹ פִּתְחוּ בְּאַרְבָּעָה טַפָּחִים. וְכַמָּה הֵיא כְּדִי לַעֲלוֹת אֲזָכָה? רֵואִין אוֹתוֹ כְּאֵלוֹ יַחֲזוֹר שֶׁל תֵּאֲנָה

¹ בעל הפול - מלשון אין פולין (אין בודקין).

והינו המשנים והממנה לבדוק את טהרת הפדש

בהר הבית.

שֶׁנִּפְשַׁח וּמַעֲרָה בְּקִלְפָה קִטְנָה, אִם יְכוּל לְחַיּוֹת הַיַּמְנָה - טְמֵא.

ה. בְּשִׁלְשָׁה דְבָרִים שְׁוָה סוֹרְיָא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּבְשִׁלְשָׁה לְחוּצָה לְאַרְץ: עֶפְרָה מִטְמֵא כְּחוּצָה לְאַרְץ, וְהַמְבִיא גִט מִסוֹרְיָא כְּמִבְיָא מְחוּצָה לְאַרְץ, וְהַמּוֹכֵר עֲבָדוֹ לְסוֹרְיָא כְּמוֹכֵר לְחוּצָה לְאַרְץ. שְׁלֵשָׁה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל: שְׁהַקּוֹנָה שְׂדֵה בְּסוֹרְיָא כְּקוֹנָה בְּפִרוֹר שְׁבִירוֹשְׁלַיִם, וְחִיבַת בְּמַעֲשָׂרוֹת וּבְשִׁבְעִיעִית, וְהַרוּצָה לְכַנְסָה לַה בְּטְהָרָה - נִכְנָס.

ו. נִכְנָסִין לְבֵין הָאוּלָם וּלְמִזְבַּח שְׁלֵא רְחוּץ יָדַים וְרַגְלַיִם; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אֵין נִכְנָסִין. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן הַצְּנוּעַ לְפָנָי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר: אֲנִי נִכְנָסְתִי לְבֵין הָאוּלָם וּלְמִזְבַּח שְׁלֵא רְחוּץ יָדַים וְרַגְלַיִם. אָמַר לוֹ: מִי חָבִיב? אֲתָה אוֹ כֵּהֵן גְּדוֹל? הִיָּה שׁוֹתֵק. אָמַר לוֹ: בּוֹשׁ אֲתָה לֹאמֵר, שֶׁכְּלָבוֹ שֶׁל כֵּהֵן גְּדוֹל חָבִיב הַיַּמָּךְ! אָמַר לוֹ: רַבִּי! אֲמַרְתָּ. אָמַר לוֹ: הָעֶבְדוּדָה! אֲפֵלוֹ כֵּהֵן גְּדוֹל נִכְנָס, פּוֹצְעִין אֶת מוֹחוֹ בְּגוֹזְרִין אֲלָא שְׁלֵא מְצָאָךְ, מַה תַּעֲשֶׂה שְׁלֵא מְצָאָךְ בַּעַל הַפּוֹל¹. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: כִּשֶׁם שֶׁהַכֹּל פּוֹרְשִׁין מִבֵּין הָאוּלָם וּלְמִזְבַּח בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה, כֵּן פּוֹרְשִׁין בְּשַׁעַת מִתֵּן דָּמִים. פֶּר כֵּהֵן מְשִׁיחַ, פֶּר הָעֵלֶם דְּבָר שֶׁל צְבוּר, וּשְׁעִירֵי עֲבוּדַת כּוֹכָבִים, מַה מַּעֲלָה יֵשׁ בֵּין הַהֵיכָל לְבֵין הָאוּלָם וּלְמִזְבַּח? אֲלָא שֶׁבְהֵיכָל פּוֹרְשִׁין בֵּין בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה בֵּין שְׁלֵא בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה. וּבֵין הָאוּלָם וּלְמִזְבַּח - אֵין פּוֹרְשִׁין אֲלָא בְּשַׁעַת הַקְּטָרָה. בֵּין הָאוּלָם וּלְמִזְבַּח - נִכְנָסִין לְעֶבְדוּדָה וְשְׁלֵא לְעֶבְדוּדָה. וְלַהֵיכָל - אֵין נִכְנָסִין אֲלָא לְעֶבְדוּדָה בְּלַבַּד.

ז. אֲבָא שְׂאוּל אוֹמֵר: עֲלִית בֵּית קַדְשֵׁי הַקְּדוּשִׁים חֲמוּרָה מִבֵּית קַדְשֵׁי הַקְּדוּשִׁים, שְׁכַבְתִּית קַדְשֵׁי הַקְּדוּשִׁים כֵּהֵן גְּדוֹל נִכְנָס לְשֶׁם

חול, ובגגו של היכל - קדש, אין אוכלין שם קדשי קדשים, ואין שוחטין שם קדשים קלים, והטמאין שנכנסו לשם - פטורין.

י. וכשם שהיו במדבר שלש מחנות: מחנה שכניה מחנה לוייה מחנה ישראל, כך היו בירושלים מפתח ירושלים: ועד פתח הר הבית - מחנה ישראל. מפתח הר הבית ועד שערי נקנור - מחנה לוייה. משערי נקנור ולפנים - מחנה שכניה. והן הן קלעים שבמדבר, בשעת מסעות אין בהם משום קדשה, ואין חזבין עליהן משום טמאה.

יא. רבי מנחם ברבי יוסי אומר: עירות מקפות חומה מקדשות מארץ ישראל, שמשלחין מתוכן את המצורעין והבית צמות בתוכן לאחר שנים עשר חדש, ומסבבין בתוכן המת עד שיירצו, יצא - אין מחזירין אותו. וכן הוא אומר (דברי הימים - ב, כו, כג): "וישכב עזיחו עם אבותיו ויקברו אותו עם אבותיו בשדה הקבורה אשר למלכים כי אמרו מצורע הוא, וימלך יותם בנו תחתי". רבי שמעון אומר: כשם שאין זבים ונדות ויולדות נכנסות להר הבית - כך משכבין ומושבין כיצא בהן.

מסכת פלים קמא פרק שני

א. כלי נתר, בית שמאי אומרים: מטמאין מתוכן ומאירין ככלי חרש, ומאחוריהן ככלי שטף. ובית הלל אומרים: כלי נתר הרי הן ככלי חרש לכל דבר. רבי שמעון בן אלעזר אומר: בלשון אחרת. בית שמאי אומרים: מטמאין ככלי חרש ובכלי שטף. ובית הלל אומרים: הרי הן ככלי חרש לכל דבר. הדקין שבכלי חרש - יושבין שלא מסמכין, שעורן בכדי סיכת קטן עד לוג, לוג כלמטה הימנו. מלוג ועד סאה ברביעית סאה כלמטה הימנו מסאה, ועד סאתים פחצי לוג סאתים כלמטה הימנו. מסאתים ועד שלש, ועד חמש סאין בלוג, וחמש ולמעלה כלמטה הימנו. רבי עקיבה אומר:

בכל שנה ושנה לעבודת יום הכפורים ארבע פעמים ביום, ואם נכנס חמש - חיב מיתה. ולעלית בית קדשי קדשים אין נכנסין לה אלא פעם אחת בשבוע², ואמרי לה: פעמים בשבוע, ואמרי לה: פעם אחת ביובל, לידע מה היא צריכה. אמרו לו: אין זו מעלה. מצרעים שנכנסו לפנים מן החומה - לוקין את הארבעים. ובין זבות נדות ויולדות שנכנסו להר הבית - לוקין ארבעים. מצורע שנכנס להר הבית - לוקה שמונים. טמא מת נכנס להר הבית, ולא טמא מת אמרו, אלא אפילו מת עצמו, שנאמר (שמות יג, יט): "ויקח משה את עצמות יוסף עמו"; עמו - במחנה לוייה. רבי שמעון אומר: החיל ועזרת נשים, טמאי מת שנכנסו לשם - פטורין.

ח. כל העזרה כשרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים, והשוחט בתוכה חלין - אסורין בהנאה, והיא היתה חצר המשכן לפנים מן הקלעים שהיו במדבר. כל הטמאים שנכנסו משער נקנור ולפנים, אפילו הן מחסרי כפרה - הרי אלו חזבין על זדונן כרת, ועל שגגתן חטאת, ואין צריך לומר טבול יום, ושאר כל הטמאין וטהורין שנכנסו לפנים ממחיצתן להיכל - בלן בארבעים. מבית לפרכת אל פני הפרכת במיתה. רבי יהודה אומר: אל פני הכפרת במיתה, וכל ההיכל כלו ומבית לפרכת בארבעים.

ט. הכל נכנסים לבנות ולתקן ולהוציא את השמאה, מצוה בכהנים, אין כהנים - נכנסין לויים. אין לויים - נכנסים ישראלים. מצוה בטהורים. אין טהורין - נכנסין טמאין. מצוה בתמימין. אין תמימין - נכנסין בעלי מומין. מצוה שיקנסו בתבות. אין שם תבות - נכנסין דרך פתחים. וכן הוא אומר (דברי הימים ב כט, טז): "ויבאו הכהנים לפנימה בית ה' לטהר ויוציאו את כל השמאה" וגו'. רבי יהודה אומר: מחילות שתחת היכל -

² בשבע שנים.

הרוקמה⁵. זה הכלל: כל המשמש כפוי בכלי חרס - טהור.

ב. גסטרא שנסדקה בכבשן, כיצד משערין אותה? אם היו שבריה שוין ותוכה מאדים, בידוע שעד שלא נגמרה מלאכתה נסדקה. בית תכלין של עץ העשוי מגורות מגורות, ואין לו לזבזב נטמא אחד מהן במשקה - הוא טמא וחברו טהור. ובשרץ - כלו טמא. הרחב שלו - רבי יוסי אומר משם רבי יוחנן בן נורי: חולקין את עביו. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור - טהור. גסטרא - שעורה כמוציא משקה. נפלו משקין - נדון כאחורים. קבעו במסמר - חבור לטמאה ולהזאה. תקעו - חבור לטמאה ואין חבור להזאה. נוטל ונותן - אין חבור לא לטמאה ולא להזאה.

ג. מסרק של צרצור⁶, רבי אליעזר אומר: אין מטמא באויר. וחכמים אומרים: מטמא באויר. העשוי לכך ולכך, כגון הפכפכ, והאלפס, והקדרה - מטילין אותו לחמר, להכניס ולהוציא טמאה לאחריים ככונס משקה, אבל הוא עצמו - אין טהור אלא כמוציא זיתים בלבד. נבלי יין - שעורן במשקין. ורבי שמעון אומר: בזרעונין. נבלי שמן - שעורן במשקין. ורבי שמעון אומר: בזרעונין. גסטרא שעורה כמוציא משקה. הפתיקה⁷ - הרי זה טהור. הפכין הגלילין

מלחמיות ועד חצבים גדולים בלוג. מכאן ואילך בלוג. נשתקעו דברים ולא נאמרו. רבי נחמיה ורבי אליעזר בן יצקב אמרו: חצבים גדולים. שני לוגין. הפכין הגלילין והחבינות שביהודה - יש להן קרקרות⁸ ואין להן דפנות. הסילונות⁹ והקמיון שעשה בהן בית קבול מים, או צורות טמאין או לולגין פרוסה טהורה מגפפת - הרי זו טמאה. הכסא והספסל וכל מדרס כלי חרס - טהורין. רבי יוסי אומר: טמאים. לגין פרוצה - טהורה. מגפפת - טמאה. משפך של מתכת, בין של בעלי בתים ובין של רוכלין ומגופת היוצרים, את שהוא פותח בה - טהורה, ושהוא גומר בה - טמאה. ורבי נחמיה אומר: חלוף הדברים. ושל עץ ושל עצם ושל זכוכית של בעלי בתים - טהור, ושל רוכלין - טמא, מפני שהוא כשל מדה; דברי רבי יהודה בן בתירה. ורבי עקיבה אומר: מפני שהוא מטה על צדו ומריח בו ללוקח. כפוי כדי יין וכדי שמן וכסוי חביות וגיירות שמשתמש בהן עראי ומשליכן - טהורין. ואם התקינו לתשמיש - טמאין. כפוי אלפס, בזמן שקוב ויש לו חדוד - טהור, ואין לו חדוד - טמא, מפני שמשוננת לתוכו את הירק. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מפני שהופכה עליו את

³ שולי הכלי.
⁴ צנורות.
⁵ כמושניות בלים (פרק ב, מושנה ה) הנגרסה היא: 'הרונקרי. ופרש רבי עובדיה ברמנורא (וכן

⁶ כמושניות בלים (פרק ב, מושנה ה) הנגרסה היא: 'הרונקרי. ופרש רבי עובדיה ברמנורא (וכן בפרוש המושניות לרמב"ם): 'הירקות לאחר שנתבשלו ודבוקים זה בזה ונעשים גוף אחד, נקראים רונקרי.

⁷ בגרסת הספרים כתיב "העתיקה". והכיא ב'חוזן יהוקאל' את מה שגרים הגר"א בבאורה, "העתיקה של בלי". ופרש ה'חוזן יהוקאל': העתק של בלי שעושים לראוה. אבל בגרסת הגר"א גרס "הפתיקה", וכן גרס ב'הסדי דוד', ובאר שם,

⁸ צרצור - הוא כלי חרס שעושים על פיו כפוי שיש בו נקבים קטנים בעין כברה, כדי שישגם על

תּוֹסֶפֶתָא

הַשְּׁלִים

שְׁמוּלִיכִין בְּהֵן שְׁמֵן לְמַרְחֵן. וְהַצְרִצְרִין⁸,
וְהַשְּׁקוּדִין⁹, עַד שְׁלֵא הוּסְקוּ - טְהוּרִין.
וּמִשְׁהוּסְקוּ - טְמֵאִין. הוּסְקוּ וְהֵן נָאִין -
טְמֵאִין. חֲרֵשׁ שְׁפָרֵשׁ מִן הַחֲבִיּוֹת וּמִן
הַקְּדָרָה. אִם מְקַבֵּל כְּשַׁעוֹר - טְמֵא. אִם לֹא
- טְהוּר. נִקְבַּ וְעֵשָׂאוּ בְּזַפֵּת - טְהוּר. שְׁכָלִי
חֲרֵשׁ שְׁטְהַר שְׁעָה אַחַת - אִין לוֹ טְמֵאָה
לְעוֹלָם.

שְׁהוּא מִלְשׁוֹן בּוֹתְמִין אֶת הַגְּנָה, שְׁהוּא כְּלִי הַעֲשׂוֹי
לְזָרֵק מִים לְגַנָּה וְאִינוּ בֵּית קַבּוּל, לְכֵן אִינוּ מְקַבֵּל
טְמֵאָה.

⁸ כְּלִי שְׁמוּשָׁקִים בּוֹ שְׁדוּת וַיֵּשׁ בּוֹ נְקִיבִים רַבִּים,
וְהַמִּים שׁוֹטְפִים עַל יָדָם אֶת הַשְּׁדוּת כְּמוֹ גֶשֶׁם.

⁹ הָיוּ לָהֶם כְּלִים שֶׁהָיוּ נִעְשִׂים לְפִי הַצְרָף בְּמַהִירוֹת
וּבְזָרִיוֹת (וְלָכֵן שְׁמֵם 'שְׁקוּדִין', מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים
אוֹתָם בְּשִׁמּוּדָה וּבְמַהִירוֹת), מִכְּלֵי שְׁיִצְרָף אוֹתָם
צְרוּף גְּמוּר כְּכִשְׁוֹן, אֲלֵא בְּהַסְקָה אוֹ בְּחִצֵּי הַסְקָה.

<p>17</p> <p>ראשון Sunday</p> <p>זמן מוצי"ט 8:50 Yom Tov Ends</p>	<p>טז</p> <p>16</p>	<p>2nd Day Pesach</p> <p>ב דפסה, א לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 5:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:59 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:18 שקיעה _____ 7:37 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:50 בבלי: ימות מא • ירושלמי: בבא בתרא ה • תוספתא: כריתות ג ב"ך: זכריה ב-ג • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב יא</p>
<p>18</p> <p>שני Monday</p>	<p>יז</p> <p>17</p>	<p>1st Day Chol Hamoed</p> <p>א דחור"מ פסח, ב לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 5:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:58 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:17 שקיעה _____ 7:38 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:51 בבלי: ימות מב • ירושלמי: בבא בתרא ו • תוספתא: כריתות ד ב"ך: זכריה ד-ה • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב יב</p>
<p>19</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>יח</p> <p>18</p>	<p>2nd Day Chol Hamoed</p> <p>ב דחור"מ פסח, ג לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:59 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:57 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 7:39 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:52 בבלי: ימות מג • ירושלמי: בבא בתרא ז • תוספתא: מעילה א ב"ך: זכריה ו-ז • רמב"ם: מטמאי משכב ומושב יג</p>
<p>20</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>3rd Day Chol Hamoed</p> <p>ג דחור"מ פסח, ד לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:57 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:56 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:16 שקיעה _____ 7:40 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:53 בבלי: ימות מד • ירושלמי: בבא בתרא ח • תוספתא: מעילה ב ב"ך: זכריה ח-ט • רמב"ם: שאר אבות הטומאה א</p>
<p>21</p> <p>חמישי Thursday</p> <p>הדלקת הנרות 7:23 Candle Lighting</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>4th Day Chol Hamoed</p> <p>ד דחור"מ פסח, ה לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:56 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:55 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:15 שקיעה _____ 7:41 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:54 בבלי: ימות מה • ירושלמי: בבא בתרא ט • תוספתא: מעילה ג ב"ך: זכריה י-יא • רמב"ם: שאר אבות הטומאה ב</p>
<p>22</p> <p>ששי Friday</p> <p>הדלקת הנרות 7:24 Candle Lighting</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>7th Day Pesach</p> <p>שביעי של פסח, ו לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:54 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:14 שקיעה _____ 7:42 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:55 בבלי: ימות מו • ירושלמי: בבא בתרא י • תוספתא: כלים קמא א ב"ך: זכריה יב-ג • רמב"ם: שאר אבות הטומאה ג</p>
<p>23</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>זמן מוצי"ק 8:56 Shabbos Ends</p>	<p>כב</p> <p>22</p>	<p>8th Day Pesach / Yizkor</p> <p>אחרון של פסח, ז לעומר</p> <p>עלות השחר _____ 4:53 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 8:54 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:14 שקיעה _____ 7:43 צה"כ לשיטת ר"ת _____ 8:56 בבלי: ימות מז • ירושלמי: בבא בתרא יא • תוספתא: כלים קמא ב ב"ך: זכריה יד - מלאכי א • רמב"ם: שאר אבות הטומאה ד</p>

דַּעְרוּ וַיִּמְעַר דִּידְךָ פּוֹן רְשָׁעִים אִזְדּוּ זְאֵלְסֵט נִישֵׁט ווערן געשטראפט אינאיינעם
מִיט זײַ. ווער עס איז מְלַמֵּד זְבוֹת אויף אַ רְשָׁע, ווערט ער אויף אַנגערופֿן אַ
רְשָׁע. (פֿסֶד המדות אות ה'רַקִּיקַת רְשָׁעִים סימן ב' וְסִימָן ו')